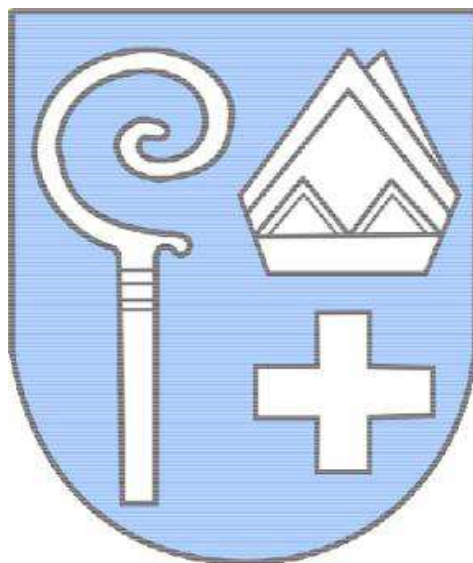


Załącznik  
do Uchwały Nr XXXII/197/17  
Rady Miejskiej w Kwidzynie  
z dnia 29 czerwca 2017r.

**Strategia  
Rozwiązywania Problemów Społecznych  
Miasta Kwidzyna  
na lata 2017 – 2023**



## SPIS TREŚCI

<b>WSTĘP.....</b>	<b>4</b>
<b>I CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA.....</b>	<b>5</b>
1. STRUKTURA STRATEGII.....	5
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII.....	7
2.1 PODSTAWY PRAWNE .....	7
2.2 PODSTAWA FORMALNA.....	8
2.2.1 DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE .....	8
2.2.2 DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE.....	15
<b>II CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO – ANALITYCZNA.....</b>	<b>18</b>
1. HISTORIA, POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY MIASTA .....	18
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	20
3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT .....	22
4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA .....	23
5. SYTUACJA GOSPODARCZA .....	24
6. PROBLEMY RYNKU PRACY .....	27
7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE.....	31
8. BEZDOMNOŚĆ.....	33
9. EDUKACJA .....	35
10. KULTURA .....	36
11. SPORT I REKREACJA .....	38
12. TURYSTYKA.....	39
13. SYTUACJA DZIECKA .....	39
14. OCHRONA ZDROWIA.....	46
15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE .....	47
16. POMOC SPOŁECZNA.....	49
17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	60
18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE.....	61
19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO .....	66
20. SEKTOR POZARZĄDOWY .....	76
21. ANALIZA SWOT .....	78
22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY .....	89
23. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH .....	94
<b>III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....</b>	<b>101</b>
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ .....	101
2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI.....	112
3. PROGRAMY .....	113
3.1. INTEGRALNE PROGRAMY STRATEGII.....	113
<b>IV. UWAGI KOŃCOWE .....</b>	<b>113</b>
SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW .....	114

## **WSTĘP**

Rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców naszego miasta jest działaniem trudnymi długofalowym, dlatego samorząd musi posiadać zdolność zarówno do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. Ważne jest więc strategiczne podejście do zagadnień ze strefy polityki społecznej, które będzie oparte na opracowaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych. W zarządzaniu lokalnym główną rolę w tego typu planach odgrywa strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia jest podstawą do realizacji działań, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców. Szczególnie tych zagrożonych marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym, dokument ten ma doprowadzić do ich integracji ze społecznością lokalną. Strategia ma uświadomić społeczności o istniejących problemach społecznych oraz wychodzić jej naprzeciw. Dla samorządu stanowi kompleksowy i uporządkowany zbiór celów, działań i metod ukierunkowanych na wprowadzenie skutecznych rozwiązań w obszarze problemów społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kwidzyna na lata 2017 – 2023 jest kontynuacją działań z lat poprzednich. Strategia zawiera misję oraz cele i kierunki działań, które są podstawą do rozwiązywania najważniejszych problemów społecznych oraz służy podniesieniu jakości życia mieszkańców miasta.

Niniejszy dokument został opracowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kwidzynie. W procesie tworzenia Strategii uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, ochrony zdrowia, sądu, policji, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz mieszkańcy miasta.

Strategia ma charakter kilkuletni, została przygotowana na lata 2017 – 2023. Jest zgodna z założeniami odnoszącymi się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie samorządowym, ogólnopolskim i europejskim, co umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Skuteczność wyznaczonych w strategii działań będzie zależna od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Równie ważna będzie aktywna i skoordynowana współpraca administracji publicznej różnych szczebli, lokalnych instytucji, firm oraz organizacji pozarządowych.

# I CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

## 1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kwidzyna składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno – analitycznej i programowej.

**Część wprowadzająca** zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno – programowych) tworzenia dokumentu.

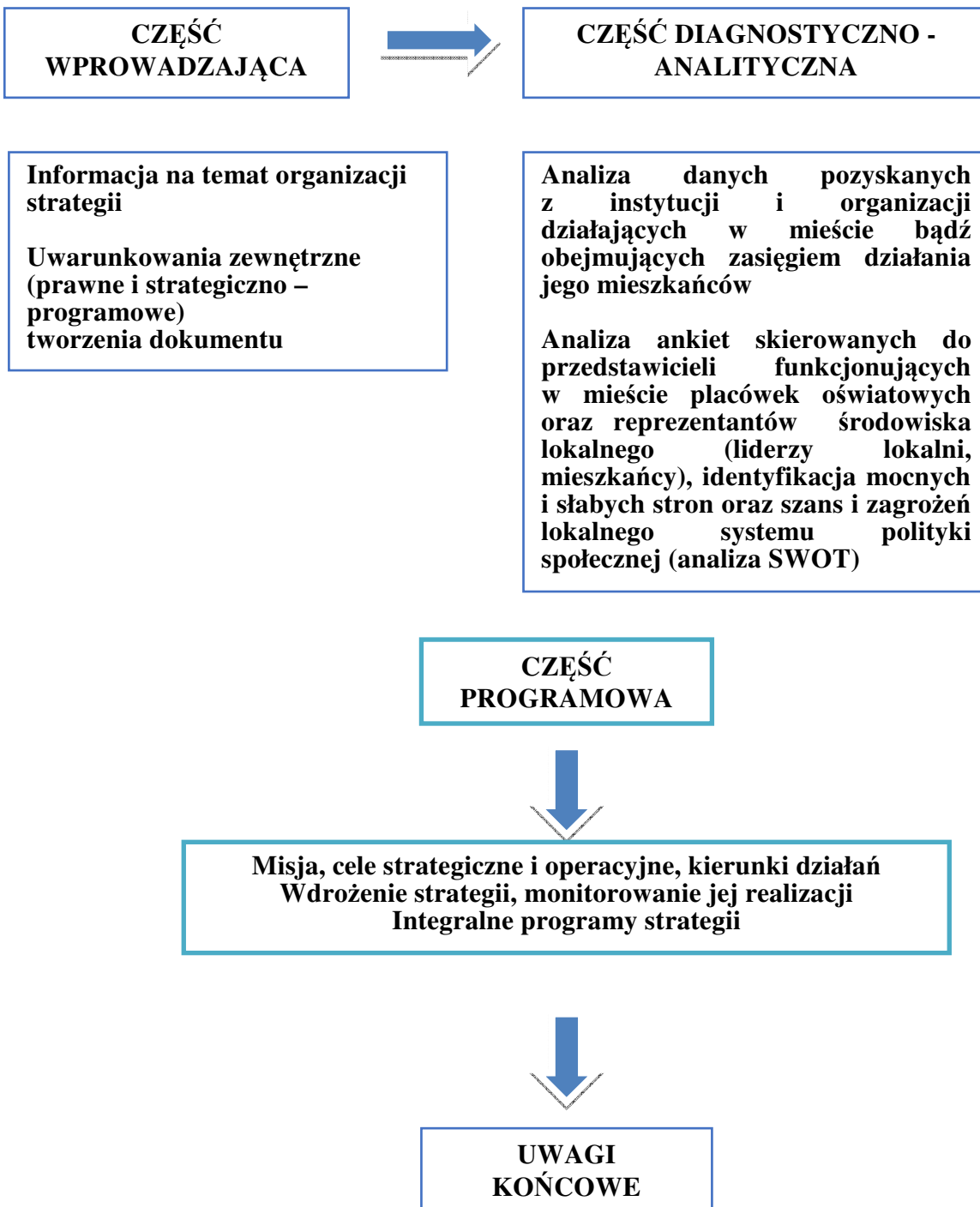
**Część diagnostyczno – analityczna** zawiera informacje ogólne dotyczące miasta oraz diagnozę sytuacji społeczno – gospodarczej w mieście, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w mieście bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w mieście placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

- Infrastruktura techniczna,
- Komunikacja i transport,
- Demografia,
- Gospodarka,
- Rynek pracy,
- Zasoby i warunki mieszkaniowe,
- Bezdomność,
- Edukacja,
- Kultura,
- Sport i rekreacja,
- Turystyka,
- Sytuacja dziecka,
- Ochrona zdrowia,
- Bezpieczeństwo publiczne,
- Pomoc społeczna,
- Sytuacja osób niepełnosprawnych,
- Problem uzależnień i przemocy w rodzinie,
- Działalność organizacji pozarządowych.

**Część programowa** zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej miasta na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań oraz jest zaprezentowana informacja na temat sposobu wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu jej realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników

monitoringowych. Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kwidzyna.

**Diagram 1. Struktura dokumentu strategii**



## **2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII**

### **2.1. PODSTAWY PRAWNE**

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Zgodnie z treścią artykułu 16b ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zmianami) „gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej”. W ustępie 2 wymienionego artykułu ustawodawca reguluje zakres i zawartość strategii. W wymienionej ustawie mowa również o tym, że „do zadań własnych gmin o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka” (art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zmianami). Niniejszy dokument spełnia określone ustawą wymagania.

Na treść, budowę i realizację strategii mają wpływ również inne ustawy z zakresu polityki społecznej, szczególnie:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych,
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Poza wspomnianymi aktami prawnymi przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej.

## **2.2. PODSTAWA FORMALNA**

Najważniejsze kierunki zawarte w strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz planowane w jej ramach przedsięwzięcia są spójne z celami wytyczonymi przez odpowiednie instytucje nadrzędne funkcjonujące na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

### **2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE**

**Europa 2020** – strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Ten główny strategiczny dokument Unii Europejskiej, przyjęty w 2010 r. jest długookresowym programem rozwoju, zastępującym przyjętą w 2000 r. Strategię Lizbońską. Obowiązujący dokument podkreśla znaczenie współdziałania państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform, w odpowiedzi na wyzwania związane z globalizacją, starzeniem się społeczeństwa oraz rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie powiązane ze sobą priorytety.

- wzrost inteligentny – rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
- wzrost zrównoważony – transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej,

- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

**Strategia Rozwoju Kraju 2020** – przyjęta Uchwałą Rady Ministrów 25 września 2012 r. Jest to główny dokument strategiczny, który określa cele i priorytety w obszarze rozwoju społeczno – gospodarczego Polski. Najważniejszym założeniem jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Strategia wytycza trzy obszary strategiczne:

- sprawne i efektywne państwo,
- konkurencyjna gospodarka,
- spójność społeczna i terytorialna.

W ramach powyższych obszarów planowane są m.in. następujące cele i kierunki interwencji publicznej:

- zwiększenie bezpieczeństwa obywatela,
- poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej,
- zwiększanie aktywności zawodowej,
- zapewnienie powszechnego dostępu do internetu,
- zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest dokumentem ogólnym, jest uszczegółowiona dziewięcioma strategiami zintegrowanymi, a te realizowane są poprzez bardziej szczegółowe programy o charakterze operacyjnym m.in.:

- Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego.

**Krajowy program przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji** – dokument jest pierwszym takim strategicznym programem w Polsce, który zawiera kompleksowe działania nakierowane na trwałe zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W dokumencie wyznaczono misję współczesnych służb społecznych: „Troska o osoby, rodziny i całe środowiska lokalne doświadczające deprivacji, często wielorakich, i w związku z tym narażonych na wykluczanie zarówno z rynku pracy, jak i innych obszarów życia społecznego.

Kluczowe kierunki działań na lata 2014 – 2020 wskazane w Programie to:



- zmniejszenie wykluczenia dzieci i młodzieży,
- stworzenie szansy na bezpieczne wejście na rynek pracy dla osób młodych oraz ułatwienie im godzenia pracy zawodowej z zakładaniem rodziny,
- aktywna integracja osób wykluczonych społecznie,
- wsparcie osób starszych,
- zapobieganie niepewności mieszkaniowej.

Powyższe założenia prezentują priorytetowe kierunki centralnej polityki społecznej na najbliższe lata.

**Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020 (PO WER)** – został zatwierdzony przez Komisję Europejską 17 grudnia 2014 r. PO WER jest programem, który z jednej strony odpowiada na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, z drugiej zaś oferuje wsparcie bezpośrednie w obszarach, których wsparcie z poziomu krajowego jest uzasadnione obiektywnymi przesłankami. PO WER stanowi odpowiedź na wyzwania i jednocześnie instrument realizacji Strategii Europa 2020. Program uwzględnia stojące przed Europą długofalowe wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki. Założeniami programu są między innymi:

- poprawa równego dostępu kobiet i mężczyzn do zatrudnienia i przeciwdziałanie dyskryminacji na rynku pracy,
- rozwój potencjału instytucjonalnego pomocy społecznej, w tym systemu monitorowania, koordynacji i oceny polityki społecznej,
- integracja i przeciwdziałanie dyskryminacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- lepsze przygotowanie uczniów do przyszłego zatrudnienia,
- zwiększenie możliwości trwałego zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

**Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020** – dokument przyjęty Uchwałą Rady Ministrów 18 czerwca 2013 r. Stanowi ona odpowiedź na konieczność podniesienia jakości życia w Polsce w perspektywie roku 2020. Stanowi jednocześnie punkt wyjścia do rozbudowy i podnoszenia jakości kapitału ludzkiego w Polsce przez zastosowanie właściwych, często bardzo nowatorskich rozwiązań, dostosowanych do potrzeb osób na każdym etapie życia. Opiera się na nowatorskiej koncepcji polegającej na budowaniu kapitału ludzkiego w pięciu etapach życia:

- wczesne dzieciństwo,
- edukacja szkolna,

- edukacja na poziomie wyższym,
- aktywność zawodowa, uczenie się dorosłych i rodzicielstwo,
- starość.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego zawiera diagnozę głównych problemów i obszarów wymagających podjęcia działań w celu poprawy sytuacji. Zakres tych obszarów jest szeroki. Obejmuje zagadnienia z różnorodnych dziedzin życia, w tym: rynku pracy, polityki społecznej, opieki zdrowotnej, edukacji, problematyki osób niepełnosprawnych i starszych.

W Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego wyróżniono pięć celów szczegółowych o strategicznym znaczeniu dla rozwoju kapitału ludzkiego w Polsce:

Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia.

Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.

Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.

Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

**Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020** – podjęta Uchwałą w 2013 r. Strategia opiera się na przekonaniu, iż kapitał społeczny jest ważnym czynnikiem rozwoju kraju, wymagającym wzmocnienia. Podejmowane działania powinny przyczyniać się do wzrostu wzajemnego zaufania Polaków i sprzyjać poprawie zaufania do instytucji i organów państwa. Ważnym elementem inicjowanych zmian powinno być wzmocnienie gotowości Polaków do działania na rzecz dobra wspólnego. Jako główny cel strategii wyznaczono wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno – gospodarczym Polski. Strategia zawiera również cztery cele szczegółowe:

- kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji,
- poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne,
- usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy,
- rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.

**Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020** – Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych,

w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

Głównym miernikiem efektywności Programu będzie liczba osób objętych pomocą, w tym dzieci i młodzieży.

**Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 ( PO PŻ)** – jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym, który realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014 r., str. 1). Działania wynikające z Programu przyczyniać się będą do ograniczania ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących. Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków) i dlatego też trafiać będzie do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, stanowiąc systematyczne wsparcie. Pomoc udzielana będzie w postaci artykułów spożywczych lub posiłków, które będą przekazywane bezpłatnie osobom najbardziej potrzebującym. Program jest realizowany przez organizacje partnerskie wyłonione w drodze konkursu. W roku 2016 wybrano cztery organizacje partnerskie o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym (OPO): Caritas Polska, Polski Czerwony Krzyż, Polski Komitet Pomocy Społecznej oraz Federację Polskich Banków Żywności.

**Program Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu – nowy wymiar 2020** – największym wyzwaniem stawianym jako priorytet Programu jest podejmowanie działań ukierunkowanych na włączenie społeczne jednostek lub grup osób, w tym także rodzin doświadczających ubóstwa i wykluczenia z różnych przyczyn. Główne cele zakładają:

- polepszenie sytuacji osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez popularyzowanie wielosektorowej animacji aktywnych form pomocy, w tym zatrudnienia socjalnego z wykorzystaniem idei partnerstwa,

- wyższa jakość usług dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez profesjonalizację aktywnych form pomocy, w tym przygotowanie się do standaryzacji usług (standard minimalny),
- włączenie środowisk młodzieżowych poprzez animację i edukację w tworzeniu przestrzeni dla jej aktywności, ze szczególnym zwróceniem uwagi na wzmocnienie indywidualnych kompetencji społecznych,
- propozycje kształcenia młodzieży w zakresie nabycia umiejętności społecznych oraz form spędzania czasu wolnego jako działania o charakterze profilaktycznym.

Cele szczegółowe dotyczą:

- objęcia osób, rodzin i ich członków zintegrowanymi lokalnymi działaniami pozwalającymi skorzystać z różnorodnego pakietu usług aktywizacyjnych dla zyskania wzmocnienia ich indywidualnych kompetencji i umiejętności społecznych, zawodowych i edukacyjnych,
- umożliwienia osobom, rodzinom i ich członkom, będącym w trudnej sytuacji życiowej korzystania ze wspólnych dóbr, lokalnych usług społecznych oraz zasobów instytucjonalnych dostępnych w środowisku lokalnym,
- integrowania młodzieży szczególnie ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym z lokalnym środowiskiem poprzez działania edukacyjno – integracyjne.

**Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** – ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobowiązała Radę Ministrów do przyjęcia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców. Punktem wyjścia do opracowania Programu była analiza dotychczasowego stanu wiedzy teoretycznej i badawczej na temat przemocy w rodzinie zarówno w Polsce, jak i w innych krajach europejskich oraz dotychczasowe doświadczenia krajowe w zapobieganiu przemocy w rodzinie. Pozwoliło to na identyfikację najbardziej istotnych problemów. Z analizy tej wyłoniono hierarchię celów, które należy osiągnąć. Jako cel główny Program wyznacza ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Celem Programu jest:

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,

- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
- podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie,
- udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie.

**Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020** – celem strategicznym jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu.

Cele operacyjne obejmują:

- poprawę sposobu żywienia, stanu odżywienia oraz aktywności fizycznej społeczeństwa,
- profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi,
- profilaktykę problemów zdrowia psychicznego i poprawę dobrostanu psychicznego społeczeństwa,
- ograniczenie ryzyka zdrowotnego wynikającego z zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku zewnętrznym, miejscu pracy, zamieszkania, rekreacji oraz nauki,
- promocję zdrowego i aktywnego starzenia się,
- poprawę zdrowia prokreacyjnego.

**Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014 – 2020** – Program uwzględnia wewnętrzne zróżnicowanie populacji osób starszych i promuje działania mające na celu podtrzymanie aktywności osób starszych, zapewnienie ich udziału w życiu społecznym oraz działania ukierunkowane na osoby o ograniczonej samodzielności. Celem Programu jest poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną. Program ma przyczynić się do pełniejszego korzystania z potencjału społeczno – zawodowego osób starszych, aby mogły one pełnić różne role społeczne w życiu publicznym. Ważne jest również uwzględnienie w działaniach ograniczeń wynikających z barier funkcjonalnych, na które narażone mogą być osoby starsze.

## **2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE**

**Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020** – została podjęta Uchwałą nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego w dniu 24 września 2012 roku. Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem przygotowywanym przez samorząd województwa, określającym cele i priorytety polityki rozwoju, prowadzonej na terenie regionu. Rozwój regionalny najogólniej rzecz ujmując można rozumieć jako trwały wzrost poziomu życia mieszkańców i potencjału gospodarczego w skali dużej jednostki terytorialnej. Strategia zawiera trzy cele strategiczne, mające charakter ogólny i określające pożądane stany docelowe.

Cel strategiczny 1. Nowoczesna Gospodarka – unowocześnienie gospodarki regionu daje możliwości w tworzeniu dobrych powiązań ekonomicznych, edukacyjnych, naukowych i społecznych. Cel ten zakłada między innymi: wzrost eksportu i inwestycji w przedsiębiorstwach, wzrost zatrudnienia w branżach o największym potencjale rozwoju, upowszechnienie dostępu do szerokopasmowego internetu.

Cel strategiczny 2. Aktywni mieszkańcy – w interesie województwa jest wzmocnianie w mieszkańcach aktywności tak, by mieli większą szansę na pracę odpowiadającą ich aspiracjom. Znaczące jest aby budować kompetencje sektora publicznego i pozarządowego aby podnieść jakość usług publicznych skutecznie wspierających mieszkańców w realizacji ich planów na polu społecznym. Cel ten dąży między innymi do: lepszego stanu zdrowia mieszkańców, wzmocnienia podstawowych funkcji rodziny, wzrostu poziomu zatrudnienia i kompetencji zawodowych mieszkańców.

Cel Strategiczny 3. Atrakcyjna przestrzeń – długofalowy rozwój musi opierać się na poszanowaniu i umiejętnym wykorzystaniu zasobów i walorów środowiska. Niezbędne jest stworzenie podstaw dla wysokiej mobilności mieszkańców, sprawnego i bezpiecznego przepływu towarów i energii, w oparciu o efektywnie funkcjonujące sieci i infrastrukturę. Cel ten kieruje działania aby: zwiększyć bezpieczeństwo powodziowe, zwiększyć atrakcyjność transportu zbiorowego, poprawić stan środowiska oraz środowiskowych warunków życia.

**Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego 2020** – podjęta Uchwałą 763/XXXVI/13 Sejmiku Województwa Pomorskiego w dniu 20 grudnia 2013 roku. Jej głównym zadaniem jest weryfikacja obranych kierunków w regionalnej polityce społecznej i zaplanowanie działań mających zbudować nowy wymiar integracji społecznej. Postępowanie to jest niezbędne z uwagi na zmiany demograficzne, gospodarcze oraz społeczno – kulturowe na terenie kraju. Strategia ta jest integralną częścią Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

**Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020** – dokument przyjęty uchwałą nr 196/20/15 Zarządu Województwa Pomorskiego w dniu 3 marca 2015 r. Głównym celem programu jest podjęcie wyzwań rozwojowych stojących przed województwem pomorskim w sferze gospodarczej, edukacji, aktywności zawodowej i społecznej oraz wykorzystanie poszczególnych obszarów, systemu transportowego, energii i środowiska. Program ten jest jednym z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

**Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Kwidzyńskiego** – podjęta Uchwałą nr XXXVI/259/2014 Rady Powiatu Kwidzyńskiego w dniu 31 marca 2014 r. Strategia pełni rolę schematu, który integruje działania uczestników życia gospodarczego i społecznego, przy jak największym udziale mieszkańców powiatu kwidzyńskiego. Dokument został podzielony na pięć istotnych działów: gospodarka, przestrzeń, ekologia, społeczność, infrastruktura. W działach tych wyznaczono szczegółowe cele między innymi, poprawa stanu środowiska w celu polepszenia warunków życia mieszkańców, wspieranie równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, zapewnienie bezpieczeństwa w powiecie, podniesienie poziomu zatrudnienia, ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego. Strategia dąży również do: zapewnienia osobom niepełnosprawnym kształcenia na każdym poziomie, rozwoju systemu stypendialnego, podniesienia jakości i efektywności kształcenia oraz wychowania.

**Gminny Program Wspierania Rodziny** – ustanowiony Uchwałą nr IX/45/15 Rady Miejskiej w Kwidzynie w dniu 01.07.2015 r. Główny cel programu brzmi: „Właściwie funkcjonująca rodzina na terenie Miasta Kwidzyna”. W dążeniu do realizacji głównego celu wyznaczono 4 cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1 – wzmocnienie wartości rodzinnych,

Cel szczegółowy 2 – ograniczenie wykluczenia społecznego rodzin,

Cel szczegółowy 3 – reintegracja rodzin,

Cel szczegółowy 4 – profesjonalizacja kadr systemu wspierania rodziny.

Cele te mają za zadanie uzmysłwić społeczeństwu jak ważny jest rodzinny styl życia i odpowiedzialność rodziny naturalnej za los dziecka. Program uczy, że interwencja w życie rodzinne powinna być nastawiona na wykorzystanie potencjału i zasobów tkwiących w rodzinie oraz nabywanie przez nią nowych umiejętności, które będą przydatne do przezwyciężenia problemu. Istotne jest, żeby dobrze funkcjonujący system lokalny wspierał rodziny w sytuacjach kryzysowych. Ważnym zadaniem jest również odbudowywanie więzi w rodzinach, w których na skutek kryzysu więzi te zostały zerwane.

**Cyfrowy Kwidzyn – przeciw wykluczeniu cyfrowemu**, zrealizowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Głównym celem projektu jest zmniejszenie ryzyka wystąpienia zjawiska wykluczenia cyfrowego wśród mieszkańców Kwidzyna. W ramach projektu kilkadziesiąt rodzin uzyskało dostęp do internetu zaś każda szkoła, biblioteka i Kwidzyńskie Centrum Kultur otrzymało nowe pracownie. W ramach zachowania trwałości beneficjenci projektu będą korzystać ze sprzętu do 2019 r. Projekt ten przyczynia się do pokonania wielu ograniczeń z jakimi spotykają się mieszkańcy miasta pozbawieni dostępu do internetu.

**Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie** – ustanowiony Uchwałą nr XVII/130/2012 Rady Miejskiej w Kwidzynie w dniu 31.05.2012 r. Głównym celem Programu jest stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wyznaczono również cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie problemu.
2. Podnoszenie świadomości społecznej mieszkańców Kwidzyna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz informowanie o instytucjach udzielających pomoc.
3. Niwelowanie negatywnych skutków przemocy u osób doznających jej.
4. Udzielanie pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy.
5. Usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie, a także ujednoczenie procedur postępowania.

**Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Kwidzyna na lata 2015 – 2020** – określa kierunki działania mające na celu:

1. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych najuboższych mieszkańców Kwidzyna.
2. Pozyskiwanie lokali socjalnych oraz lokali mieszkalnych.
3. Poprawę standardu technicznego budynków komunalnych oraz wspólnot mieszkaniowych z udziałem Miasta poprzez wykonywanie prac remontowych i termomodernizacyjnych.

**Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii** – ustanowiony Uchwałą Nr III/26/06 Rady Miejskiej w Kwidzynie w dniu 21.12.2016 r. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. Nr 179, poz. 1485), z której między innymi wynika, że przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i zapobiegawcza,
- leczenie, rehabilitacje i reintegracje osób uzależnionych,



- ograniczenie szkód zdrowotnych.

Podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii opracowany przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Cele programu:

- zredukowanie problemów społecznych i zdrowotnych związanych z uzależnieniami (przestępczość, przemoc w rodzinie, ubóstwo, choroby współwystępujące),
- kształtowanie postaw abstynenckich – spadek popytu na środki psychoaktywne, utrzymanie się uzależnionych i eksperymentujących w terapii,
- uświadamianie społeczeństwa, a w szczególności dzieci, młodzieży i rodziców o zagrożeniach związanych z uzależnieniami.

## **II CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO – ANALITYCZNA**

### **1. HISTORIA, POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY MIASTA**

Pomezzańskie grodzisko o nazwie *Kwedis* (w zapisach kronikarskich wymieniana jako Quedin, Quidino, Quedzyn) istniało już w XI w. W 1233 r. w okolicy dzisiejszego miasta przybyli Krzyżacy i założyli prowizoryczny gród. W 1254 r. Zakon podjął decyzję o budowie w Kwidzynie katedry biskupiej. Miasto stało się siedzibą diecezji pomezkańskiej. Po przegranej przez Krzyżaków bitwie pod Grunwaldem mieszczanie kwidzyńscy z biskupem pomezkańskim na czele złożyli przysięgę wierności królowi polskiemu Władysławowi Jagielle. Przez kolejne lata miasto przechodziło z rąk do rąk co nie sprzyjało stabilizacji materialnej miasta. W 1525 r. miasto stało się lennem Polski i przez około 100 lat cieszyło się pokojem. W roku 1658 zostało zdobyte i splądrowane przez Szwedów, a następnie przez wojska rosyjskie. Dopiero konferencja w Teheranie zdecydowała oddać Kwidzyn w administrowanie państwu polskiemu. Koniec II wojny światowej przyniósł radykalną zmianę sytuacji Kwidzyna. W wyniku przymusowej ewakuacji, zarządzonej przez władze niemieckie, w ciągu kilku zimowych dni 1945 roku 99% kwidzynian na zawsze opuściło rodzinne miasto. 29 stycznia 1945 r. do miasta wkroczyły oddziały Armii Czerwonej, które doprowadziły Kwidzyn do ruiny. Zasiedlanie miasta przez ludność polską rozpoczęte w okresie od marca do czerwca 1945 r. było procesem powolnym. Ważną dla miasta datą jest rok 1973 r. kiedy podjęto decyzję o budowie Zakładów Celulozowo – Papierniczych, które sprywatyzowane funkcjonują pod nazwą International Paper Kwidzyn.

Miasto od 1999 r. w związku ze zmianą podziału administracyjnego kraju jest stolicą powiatu znajdującego się w południowo – wschodniej części województwa pomorskiego. Kwidzyn zajmuje teren o powierzchni 21.54 km<sup>2</sup>, nazywany jest stolicą Dolnego Powiśla, leży na pograniczu Pojezierza Iławskiego i Doliny Dolnej Wisły nad rzeką Liwą. Tereny wokół miasta, poza wyniesieniem ponad doliną rzeczną, wyróżniają się znacznym urozmaiceniem rzeźby, co spowodowane jest działalnością lodowca i znaczną aktywnością przepływających w tym regionie rzek i strumieni. Elementem dodatkowym urozmaicającym krajobraz są, występujące w okolicy jeziora i oczka wodne będące miejscem rekreacji i wypoczynku. Niezmiernie cennym elementem środowiska są lasy i miejskie tereny zielone.

### **Mapa 1. Położenie na mapie powiatu kwidzyńskiego**



Źródło: [www.wikipedia.pl](http://www.wikipedia.pl)

### **Mapa 2. Położenie na mapie województwa pomorskiego**



Źródło: [www.wikipedia.pl](http://www.wikipedia.pl)

Teren miasta jest rozległy, rozdzielony torami kolejowymi i głównymi drogami na trzy części. Część wschodnią stanowią osiedla Bajkowe, Piastowskie, Zatorze I i II oraz osiedle Nad Liwą i Zacisze. Część wschodnia jest młodsza, dominuje tu zabudowa wielorodzinna, z zespołem przedmieść, na których przeważa zabudowa jednorodzinna. Strona północno – zachodnia stanowi starszą, zasadniczą część miasta z zabudową kamieniczną, wielorodzinną z zabytkowym centrum i zespołem usług rozłożonym wzdłuż głównych ciągów ulicznych. Zalicza się do niej centrum, Stare Miasto, osiedle Spółdzielcze i Hallera. Zakłady przemysłowe zlokalizowane są w południowej części miasta, tam też znajdują się główne istniejące i planowane obiekty infrastrukturalne miasta. Tereny pól uprawnych znajdują się w północno – zachodniej części miasta. Obecny układ przestrzenny miasta wymuszony został warunkami naturalnymi (doliny rzek Wisły i Liwy) oraz infrastrukturalnymi (tory kolejowe, dzielnica przemysłowa).

## 2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Miasto Kwidzyn posiada stale rozwijaną infrastrukturę techniczną. System drogowy miasta wymaga dalszych uzupełnień i modernizacji. Dane szczegółowe na temat sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej oraz drogowej w mieście przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 1. Infrastruktura techniczna w mieście w 2015 r.**

<b>sieć wodociągowa</b>	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	123
procent ludności korzystającej z sieci wodociągowej	100%
<b>sieć kanalizacyjna</b>	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	100,3
procent ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	99%
liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	26
liczba ludności obsługiwanej przez przydomowe oczyszczalnie ścieków	130 osób
<b>sieć gazowa</b>	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	166,614
liczba odbiorców korzystającej z sieci gazowej	7681
<b>sieć drogową</b>	
długość dróg publicznych w mieście ogółem (w km)	91,05
w tym: długość dróg gminnych (w km)	82,05

Dane Urzędu Miejskiego w Kwidzynie.

W uzupełnieniu danych dotyczących infrastruktury technicznej warto przedstawić informacje na temat najważniejszych inwestycji, jakie zrealizowano w mieście w ostatnich latach. Inwestycje te, poza sferą techniczną, przeprowadzono w obszarze edukacji, kultury, mieszkalnictwa, sportu i rekreacji. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 2. Wybrane inwestycje zrealizowane w mieście w latach 2014 – 2016****Rok 2014**

oświetlenie ul. Koszykowej
oświetlenie parkingu ul. Kościuszki
zagospodarowanie terenu przy budynkach ul.: Warszawska 83, Daszyńskiego 4, 5, Chopina 25, Gdańska 13, Grudziądzka 29, Kopernika 6, Piastowska 12,4, Grudziądzka 10 – 12,
przebudowa terenu ulic Zamkowa Góra i Katedralna,
budowa szkolnego placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 5 w ramach programu rządowego „Radosna Szkoła”
budowa dodatkowych schodów z kładki przy dworcu kolejowym PKP
doświetlenie ul.: Staszica, Mickiewicza, Kazimierza Wielkiego
oświetlenie parkingu ul. Kościuszki (teren po byłej jednostce wojskowej)
budowa zespołu boisk przy Szkole Podstawowej nr 4
przebudowa Placu Plebiscytowego
przebudowa ul. Pięknej, Katedralnej, budowa ul. Miodowej, Smodlibowskiej
budowa parkingu przy ul. Słowiańskiej
adaptacja strychu w budynku głównym Szkoły Podstawowej nr 2
termomodernizacja sali sportowej Szkoły Podstawowej nr 2
budowa wielofunkcyjnego boiska na stadionie miejskim
budowa miejsc postojowych i ciągów pieszych przy ul.: Willowej, Górnej, Grudziądzkiej 1, Sztumskiej, Chrobrego, Słonecznej
przebudowa budynku mieszkalnego przy ul. Plac Plebiscytowy 4
termomodernizacja budynku ul. Warszawska 83 – 85

**Rok 2015**

budowa ścieżki rekreacyjnej od ul. Strumykowej do terenów przemysłowych
budowa dróg na Osiedlu Miłosna
przebudowa budynku przy ulicy Kołtątaja na potrzeby Ośrodka Terapii i Rehabilitacji dla Dzieci
budowa ciągu pieszo – rowerowego wzdłuż ulicy Długiej
przebudowa budynku przy ul. Malborskiej 99
rzeźby na Placu Plebiscytowym
zagospodarowanie terenu pomiędzy ul. Piłsudskiego, Szkolną, Słowiańską oraz ciągu pieszo – rowerowego
oświetlenia: terenu strzelnicy, ul. Rumcajsa, parkingu przy ul. Krańcowej, Tęczowej, terenu przy budynkach mieszkalnych ul. Polna, przy Ośrodku Terapii i Rehabilitacji
budowa miejsc postojowych przy ul.: Spokojnej, Willowej, Kopernika 40, Wąbrzeskiej,
przebudowa ciągu pieszego przy ul. Kamiennej 15,
budowa drogi: od ul. Kasprowicza do ul. Broniewskiego oraz od ul. Polnej do ul. Słowackiego i ul. Reymonta
budowa parkingu i drogi dojazdowej do Ośrodka Terapii i Rehabilitacji

**Rok 2016**

przebudowa układu komunikacyjnego terenu byłej jednostki wojskowej ul. Grudziądzka – ul. 11 Listopada
---

przebudowa ulicy Owczej od ul. Długiej do ul. Piastowskiej
termomodernizacja budynku ul. Toruńska 24 oraz ul. Warszawska 75
oświetlenie uliczne ul. Pogodna, Wiosenna, Letnia
zagospodarowanie terenu przy budynku ul. Chopina 34
przebudowa układu komunikacyjnego Łąkowa – Żwirki i Wigury – Gdańska z oświetleniem
budowa siłowni plenerowych
termomodernizacja hali sportowej przy Gimnazjum nr 2
budowa przejścia pod torami kolejowymi łączącego ulicę Wiejską z ulicą Łamaną
podniesienie standardów bezpieczeństwa Strzelnicy Miejskiej

Dane Urzędu Miejskiego w Kwidzynie.

### 3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Układ komunikacyjny Kwidzyna znacząco rozwinął się dzięki budowie mostu przez Wisłę w ciągu drogi krajowej numer 90. Nowa przeprawa połączyła Kwidzyn z drogą krajową nr 91 po lewej stronie rzeki Wisły. Uroczyste otwarcie mostu odbyło się 26 lipca 2013 r.

System tras komunikacji kolejowej tworzy lokalna linia kolejowa. W centrum miasta istnieje dworzec kolejowy z bocznicą do przeładunku towarów oraz dwuperonowy dworzec osobowy. Przez miasto przebiega linia kolejowa na szlaku północ – południe Trójmiasto – Malbork – Toruń. Główne kierunki w komunikacji PKP stanowią: Malbork i Grudziądz.

Przez miasto przebiega droga krajowa nr 55, prowadząca na północ do Malborka i na południe do Grudziądza oraz droga wojewódzka nr 521 prowadząca do Iławy. Nowego znaczenia nabrała droga krajowa nr 90, łącząca Kwidzyn z drogą krajową nr 91 i węzłem „Kopytkowo” w ciągu autostrady A1. Most zastąpił dotąd stosowaną przeprawę promową i zagwarantował płynność ruchu samochodowego pomiędzy terenami po przeciwległych brzegach rzeki. Inwestycja również znacznie skróciła czas jazdy z Kwidzyna na zachód, w tym czas dojazdu do autostrady. Odległość od zjazdu z autostrady do centrum miasta wynosi 27 km. Mniejszą rolę odgrywają drogi wojewódzkie nr 518 i 588. Do stacji kolejowej Kwidzyn prowadzi droga wojewódzka nr 532. Wymienione drogi tworzą podstawowe ciągi transportowe, stanowiąc jednocześnie podstawę komunikacji z resztą regionu. W mieście istnieje transport zbiorowy z siecią linii obsługiwaną przez autobusy PKS oraz podmioty świadczące usługi komunikacyjne. Główne kierunki w komunikacji PKS stanowią: Prabuty, Sztum i Grudziądz.

Najbliższe lotnisko cywilne znajduje się w Gdańsku w odległości ok. 100 km, natomiast w Lisich Kątach pod Grudziądzem w odległości ok. 30 km od Kwidzyna znajduje się lotnisko, które może przyjmować małe jednostki, a także służyć celom rekreacyjno – szkoleniowym.

#### 4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Z końcem 2015 r. Miasto Kwidzyn liczyło 37.687 mieszkańców, w tym 19.640 kobiet. W latach 2013 – 2015 liczba ludności miasta zmniejszyła się o ponad 1,7%. W okresie tym zmniejszyła się liczba dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym. Wahaniom ulegała natomiast liczba seniorów. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 3. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2013 – 2015**

	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	8.144	8.081	7.842
liczba osób w wieku produkcyjnym	23.359	23.201	22.933
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	6.854	6.817	6.912
<b>ogółem</b>	<b>38.357</b>	<b>38.099</b>	<b>37.687</b>

Dane Urzędu Miejskiego w Kwidzynie.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie odnoszące się do miasta przedstawiają poniższe tabele. Wartość salda migracji w ruchu wewnętrznym od lat utrzymuje się na ujemnym poziomie. Przyczyną tego typu tendencji mogą być migracje związane z poszukiwaniem pracy, a także z wyjazdami młodych ludzi na studia oraz z coraz częstszym przesiedlaniem się mieszkańców miasta na tereny wiejskie, znajdujące się w niedalekiej odległości od Kwidzyna.

**Tabela 4. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2013 – 2015**

	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>
liczba urodzeń żywych	423	428	370
liczba zgonów	337	338	332
przyrost naturalny	86	90	38

Dane Urzędu Miejskiego w Kwidzynie.

**Tabela 5. Ruch migracyjny ludności miasta w latach 2013 – 2015**

	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	-179	-293	-434
saldo migracji w ruchu zagranicznym	-42	-55	-16
saldo migracji ogółem	-221	-348	-450

Dane Urzędu Miejskiego w Kwidzynie.

Głównym czynnikiem wpływającym na liczbę mieszkańców i tempo wzrostu miasta jest przyrost naturalny. Istotnym uwarunkowaniem społecznym zrównoważonego rozwoju jest zakorzenienie. Wielkie migracje spowodowane gwałtownym rozwojem przemysłu w latach 70 – 80 ubiegłego wieku spowodowały, że wielu mieszkańców miasta w trudnej sytuacji życiowej pozbawionych jest wielopokoleniowych korzeni i pomocy rodziny. Może to powodować marginalizację społeczną lub(i) ekonomiczną.

Ludność miasta w dużej mierze jest młoda. Mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym stanowią ponad 21% populacji, w tym wyjątkowo dużo jest młodzieży w wieku szkolnym. Osoby w wieku poprodukcyjnym to niecałe 18%, aczkolwiek odsetek ten rośnie.

Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały w większym zakresie niż dotychczas dostosowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci i młodzieży, jak i seniorów. W przypadku tych pierwszych konieczne będzie zapewnienie im odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, tym drugim trzeba będzie natomiast udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

## **5. SYTUACJA GOSPODARCZA**

W Kwidzynie na koniec 2015 r. zarejestrowanych było 4.564 różnego rodzaju podmiotów gospodarczych. Struktura gospodarcza Kwidzyna jest zróżnicowana, w mieście wytwarza się papier, podzespoły elektroniczne, produkty żywnościowe oraz różnego rodzaju opakowania. Coraz większy udział w rynku mają również małe podmioty produkcyjne, a przede wszystkim usługowe. Do dominujących branż na terenie miasta należą:

- branża papiernicza,
- branża elektroniczna,
- branża spożywcza,
- branża drzewna,
- branża transportowa.

Na terenie miasta znajduje się Specjalna Strefa Ekonomiczna, w której mieszczą się najważniejsze ośrodki przemysłowe eksportujące swoje wyroby do klientów z Polski i Europy. Do największych i najbardziej znaczących zakładów przemysłowych i firm należą:

- International Paper – Kwidzyn sp. z o.o.,
- Jabil Assembly Poland sp. z o.o.,
- FPP Kwidzyn sp. z o.o.,

- PPH TOR – PAL sp. z o.o.,
- Lacroix Electronics sp. z o.o.,
- Plati Polska sp. z o.o.,
- Knauf Pack sp. z o.o.,
- Kompap S.A.,
- B.M. Polska sp. z o.o.,
- Warmińskie Zakłady Przetwórstwa Owocowo Warzywnego Kwidzyn S.A.,
- Modex sp. z o.o.,
- Mix S.A.,
- KBR Poland sp. z o.o.,
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego Wojciech Zieliński i Spółka sp. J.,
- Lemahieu Poland sp. z o.o.

Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w mieście przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 6. Podmioty gospodarcze w mieście w latach 2013 – 2015**

	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>
liczba podmiotów w sektorze publicznym	189	184	181
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	4.470	4.401	4.373
liczba podmiotów ogółem	4.659	4.585	4.564

Dane Urzędu Miejskiego w Kwidzynie.

Dokonując podziału ze względu na sekcje PKD w Kwidzynie, możemy wyróżnić wiodące branże gospodarki. W 2015 roku ponad 23% podmiotów w mieście należało do sekcji „handel hurtowy i detaliczny”, stanowiło to jedną z najwyższych wartości. Na kolejnym miejscu, z wartością 12,25%, znalazła się sekcja „działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”. Znaczny udział w gospodarce miasta w 2015 roku miał także „transport, gospodarka magazynowa i łączność” (9,07%), „przetwórstwo przemysłowe” (8,67%) oraz „budownictwo” (8,28%). Liczba podmiotów gospodarczych utrzymuje się na wysokim poziomie. Świadczy to o dobrze rozwiniętej, znacznie wyróżniającej się na tle powiatu, gospodarce Kwidzyna. Dane dotyczące podmiotów gospodarki narodowej w poszczególnych sekcjach PKD prezentuje poniższa tabela.



**Tabela 7. Podmioty gospodarcze w mieście w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) z końcem 2015 r.**

<b>sekcja</b>	<b>liczba podmiotów</b>
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	26
górnictwo i wydobywanie	1
przetwórstwo przemysłowe	396
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	15
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	7
budownictwo	378
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1.053
transport i gospodarka magazynowa	414
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	129
informacja i komunikacja	85
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	156
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	559
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	367
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	107
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	20
edukacja	165
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	291
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	69
pozostała działalność usługowa	323
<b>Ogółem</b>	<b>4.561</b>

Dane Urzędu Miejskiego w Kwidzynie.

W październiku 2015 r. rozpoczął swoją działalność Kwidzyński Park Przemysłowo – Technologiczny. Zapewnia on sprzyjające warunki do powstawania i rozwoju przedsiębiorstw o innowacyjnym charakterze działalności, poprzez zapewnianie im wsparcia infrastrukturalnego, marketingowego, kadrowego oraz finansowego. KPPT to jednocześnie inkubator przedsiębiorczości z bogatą ofertą instytucji otoczenia biznesu, centrum szkoleniowo – ekspozycyjne oraz kompleksowo uzbrojone tereny inwestycyjne.

## 6. PROBLEMY RYNKU PRACY

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego. Rynek pracy w Kwidzynie cechuje bardzo duży dynamizm, w głównej mierze jego sytuacja zależy od kondycji światowej gospodarki.

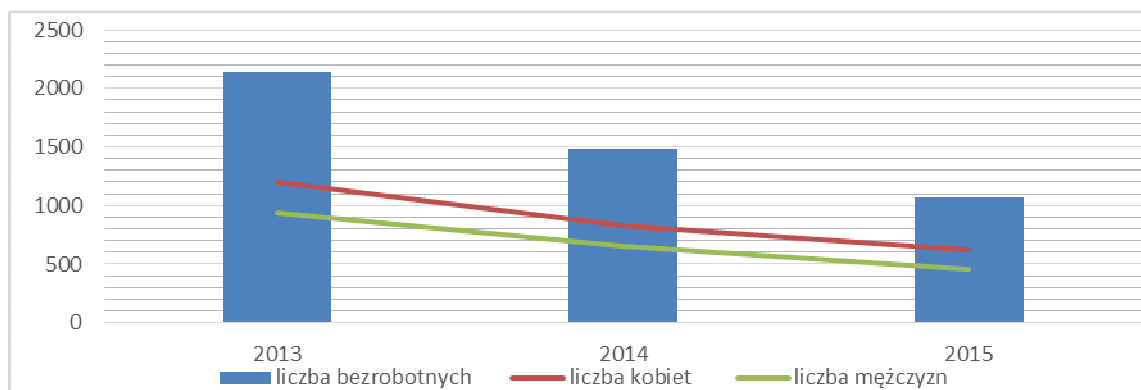
Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kwidzynie, w latach 2013 – 2015 liczba osób bezrobotnych w Mieście Kwidzyn uległa zmianom od 2.137 na koniec 2013 r. poprzez 1.485 osób na koniec roku następnego do 1.067 osób na koniec roku 2015. Wśród pozostających bez pracy w latach 2013 – 2015 większość stanowiły kobiety.

**Tabela 8. Bezrobotni w mieście według płci w latach 2013 – 2015 (stany na dzień 31 grudnia)**

	2013	2014	2015
liczba bezrobotnych w mieście	2.137	1.485	1.067
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	1.203	833	616

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kwidzynie.

**Wykres 1. Bezrobotni w mieście według płci w latach 2013 – 2015 (stany na dzień 31 grudnia)**



Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kwidzynie.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2013 – 2015 w Mieście Kwidzyn, powiecie kwidzyńskim, województwie pomorskim i w kraju.

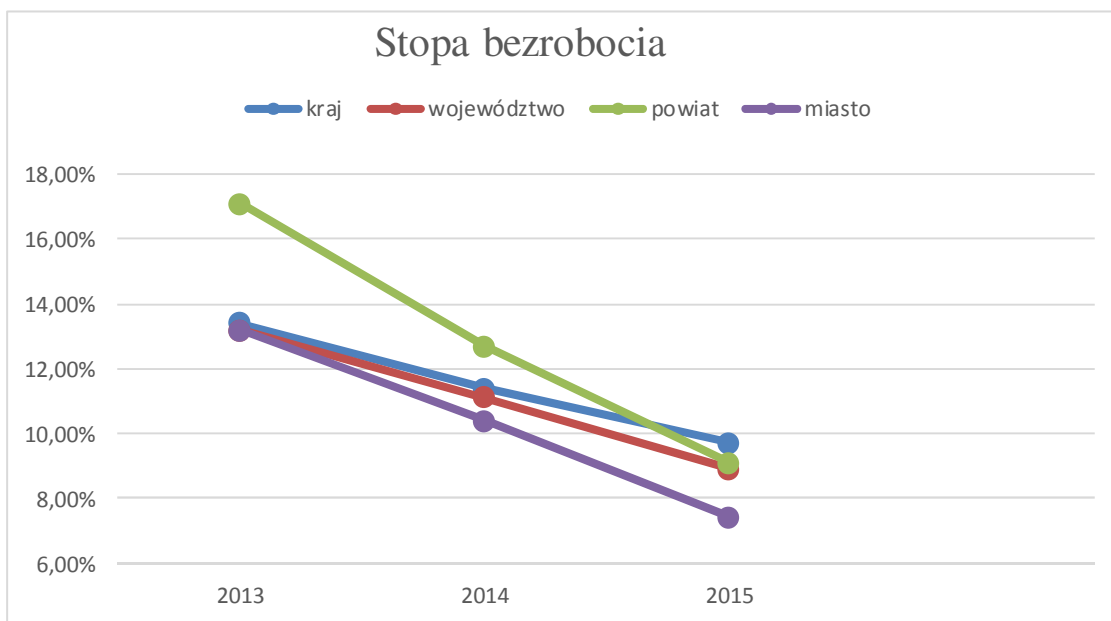
**Tabela 9. Stopa bezrobocia w mieście, powiecie, województwie i w kraju w latach 2013 – 2015 (według stanu na dzień 31 grudnia)**

	2013	2014	2015
stopa bezrobocia w Mieście Kwidzyn	13,2%	10,4%	7,4%
stopa bezrobocia w powiecie kwidzyńskim	17,1%	12,7%	9,1%
stopa bezrobocia w województwie pomorskim	13,2%	11,1%	8,9%
stopa bezrobocia w kraju	13,4%	11,4%	9,7%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Poniższy wykres obrazuje, że w latach 2013 – 2015 Miasto Kwidzyn charakteryzowało się niższą, w stosunku do kraju, województwa, powiatu, stopą bezrobocia. Dane pokazują również, że stopa bezrobocia na terenie całego kraju sukcesywnie maleje.

**Wykres 2. Stopa bezrobocia w mieście, powiecie, województwie i w kraju w latach 2013 – 2015 (według stanu na dzień 31 grudnia)**



Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w mieście ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia, a także rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2015 roku przedstawiają poniższe tabele.

**Tabela 10. Bezrobotni w mieście na koniec 2015 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia**

		liczba bezrobotnych		liczba bezrobotnych			
		ogółem	kobiet	ogółem	kobiet		
wiek	18 – 24	95	54	staż pracy	bez stażu	67	49
	25 – 34	275	198		do 1 roku	149	89
	35 – 44	238	153		1 – 5	228	148
	45 – 54	214	108		5 – 10	193	118
	55 – 59	160	89		10 – 20	199	115
	60 lat i więcej	85	14		20 – 30	161	73
czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	104	40	wykształcenie	30 lat i więcej	70	24
	1 – 3	181	83		wyższe	119	88
	3 – 6	168	98		policealne i śr. zawodowe	248	160
	6 – 12	192	111		średnie ogólnokształcące	137	98
	12 – 24	140	85		zasadnicze zawodowe	291	125
	powyżej 24	282	199		gimnazjalne i poniżej	271	145

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kwidzynie.

Na koniec 2015 roku wśród bezrobotnych w mieście największe grupy stanowiły osoby w wieku 25 – 44 lata, z krótkim stażem pracy. Największą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zawodowym pozostające bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 25 – 34 lata, osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy oraz osób ze stażem pracy pomiędzy 1 – 5 lat i z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym.

**Tabela 11. Bezrobotni w mieście na koniec 2015 r. według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy**

rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7	0
górnictwo i wydobywanie	1	0

przetwórstwo przemysłowe	246	77
wytwarz. i zaopatrz. w energię elektr., gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	7	1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana rekultywacją	6	1
budownictwo	111	4
handel hurt. i detal.; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	167	4
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	26	1
transport i gospodarka magazynowa	33	32
informacja i komunikacja	7	0
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	22	0
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	7	0
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	34	1
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	176	168
administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	22	0
edukacja	23	0
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	33	0
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	11	0
pozostała działalność usługowa	23	0
gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	3	0
działalność niezidentyfikowana	29	0
dotychczas niepracujące	66	
<b>razem</b>	<b>1.060</b>	<b>289</b>

#### Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kwidzynie.

Na koniec 2015 roku wśród bezrobotnych w mieście dominowały osoby, dla których ostatnim miejscem pracy były podmioty gospodarcze prowadzące działalność w takich działach jak: przetwórstwo przemysłowe, działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz budownictwo. Na koniec 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kwidzynie dostępnych było 289 ofert pracy dla bezrobotnych. Najwięcej z nich dotyczyło możliwości zatrudnienia w dziedzinie: działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca.

Z powyższych danych wynika, że programami aktywizującymi osoby bezrobotne z miasta należy objąć przede wszystkim osoby z krótkim stażem pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy. Nie należy również zapominać o osobach mających za sobą kilkanaście lat pracy, którym powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy.

Ze względu na to, że problem bezrobocia w mieście w największym stopniu osiągał osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym, warto nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób pozostających na rynku pracy bez zatrudnienia, szczególny nacisk należy położyć na dokończanie oraz podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych.

## 7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Człowiek spędza średnio około 80% swego życia w mieszkaniu, toteż stanowi ono zasadniczy wyznacznik ludzkiego bytu. Mieszkanie służy zaspokojeniu podstawowych funkcji biologicznych i jest miejscem regeneracji sił. Jest więc elementarną potrzebą z punktu widzenia jednostki. Jednakże mieszkanie pełni rolę znacznie szerszą. Decyduje ono w dużej mierze o trwałości rodziny, wymiarze kultury i modelu życia. Wyznacza trend demograficzny. Jest wreszcie miejscem chroniącym istotne wartości społeczne i narodowe. Tym samym sytuacja mieszkaniowa kraju rozstrzyga w dużej mierze o losie narodu.

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie określają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych.

Z informacji uzyskanych w GUS wynika, że na koniec 2014 r. w Mieście Kwidzynie znajdowało się 13.640 mieszkań, ich przeciętna powierzchnia użytkowa wynosiła 63 m<sup>2</sup>.

**Tabela 12. Infrastruktura mieszkaniowa Miasta Kwidzyna w latach 2013 – 2015**

	2013	2014	2015
liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1.339	1.317	1.261
liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	133	110	70
liczba lokali socjalnych	187	192	186
liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	30	30	38

Dane Urzędu Miejskiego w Kwidzynie.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Zgodnie z ustawą o dodatkach mieszkaniowych jest to zadanie własne gminy

realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 13. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2013 – 2015**

	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>
liczba złożonych wniosków o dodatek mieszkaniowy	1.420	1.235	1.034
wnioski rozpatrzone pozytywnie	1.328	1.120	950
wnioski rozpatrzone negatywnie	92	115	84
ilość wnioskodawców, która skorzystała z dodatków mieszkaniowych	811	686	572
kwota poniesionych wydatków na dodatki mieszkaniowe	1.492.009,92 zł	1.207.625,97 zł	981.285,47 zł

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

#### **Dodatki energetyczne**

Od 1 stycznia 2014 r. osoby otrzymujące dodatek mieszkaniowy mają prawo do zryczałtowanego dodatku energetycznego. O dodatek energetyczny może ubiegać się wnioskodawca, który spełnia jednocześnie następujące warunki:

- ma przyznany dodatek mieszkaniowy,
- jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym,
- zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Wysokość dodatku energetycznego od 01.05.2016 r. do 30.04.2017 r. wynosi – dla gospodarstw prowadzących przez osobę samotną – 11,29 zł, gospodarstw składających się z 2 do 4 osób – 15,68 zł, dla gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób – 18,81 zł. Poniższa tabela przedstawia wydatki na dodatek energetyczny.

**Tabela 14. Dodatki energetyczne przyznane w mieście w roku 2014 i 2015**

	<b>2014</b>	<b>2015</b>
ilość złożonych wniosków o dodatek energetyczny	472	340
kwota poniesionych wydatków na dodatek energetyczny	17.335,10 zł	22.306,35 zł
liczba rodzin, która skorzystała z tej formy pomocy	236	170

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

## 8. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i migracją społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz małymi możliwościami instytucji opiekuńczo – resocjalizacyjnych i karnych w opiece następczej.

Do głównych przyczyn bezdomności o charakterze społecznym i patologicznym należą: likwidacja zakładów pracy, a wraz z nimi hoteli robotniczych, brak opieki nad wychowankami domów dziecka kończącymi 18 lat, brak ośrodków dla nosicieli wirusa HIV, zaległości w opłatach czynszowych prowadzące do eksmisji, a także alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad innych więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka kobiet, przemoc w rodzinie oraz świadomy wybór innego sposobu życia i odrzucenie powszechnie uznawanego systemu wartości. Osobami bezdomnymi, obok tych, które są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z Miasta Kwidzyn świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie. Przybiera ona głównie formę wsparcia rzeczowego (odzież, posiłek) oraz schronienia. Schronienia osobom bezdomnym udziela wykonawca wybrany w drodze postępowania zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych.

W ramach działań osłonowych, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej MOPS jest zobowiązany do udzielenia pomocy osobie bezdomnej w postaci: schronienia, jednego gorącego posiłku, odzieży, jeżeli jest jej pozbawiona lub niestosowna do pory roku. Tabela poniżej przedstawia ilość osób bezdomnych objętych pomocą MOPS w roku 2015.

**Tabela 15. Liczba rodzin bezdomnych objęta pomocą MOPS w Kwidzynie w latach 2014 – 2016**

	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>
liczba rodzin bezdomnych	116	125	111
liczba osób w tych rodzinach	119	127	111

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Osoby bezdomne, które potrzebują pomocy w formie schronienia kierowane są do Schroniska we Wielu. Pracownik socjalny po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego z bezdomnym wystawia skierowanie do schroniska, następnie wydaje decyzję administracyjną przyznającą schronienie i zasiłek celowy na pokrycie lub dofinansowanie do kosztów pobytu w placówce.



**Tabela 16. Liczba osób bezdomnych objęta pomocą w formie schronienia w Schronisku dla osób bezdomnych we Wielu w latach 2014 – 2016**

	2014	2015	2016
liczba osób bezdomnych, którym przyznano pomoc w formie schronienia	51	46	39
kwota świadczeń	116.681,61 zł	134.588,60 zł	147.204,50 zł

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Niepełnosprawni, chorzy przewlekłe bezdomni kierowani są do Hostelu prowadzonego przez Stowarzyszenie na rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy „AGAPE” w Borowym Młynie. Otrzymywana pomoc polega na schronieniu z trzema posiłkami dziennie, w tym jednym gorącym, z całodobowymi usługami opiekuńczymi. Od 01.01.2017 r. jest to schronienie z trzema posiłkami dziennie, w tym jednym gorącym dla osób bezdomnych wymagających wzmożonej opieki w szczególności z powodu: pogarszającego się stanu zdrowia, przebytej hospitalizacji, oczekiwania na umieszczenie w DPS lub innej specjalistycznej placówce.

**Tabela 17. Liczba osób bezdomnych przebywających w Hostelu „AGAPE” w latach 2015 – 2016**

	2015	2016
liczba osób bezdomnych, którym przyznano pomoc w formie schronienia z całodobowymi usługami opiekuńczo – pielęgnacyjnymi	16	26
kwota świadczeń	148.433,00 zł	199.721,05 zł

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Schronisko we Wielu prowadzone przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Kluczach oddział terenowy w Gdyni oraz Stowarzyszenie na rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy „AGAPE” w Borowym Młynie zapewniają całodobowy dowóz osób bezdomnych do swoich placówek.

#### **Praca socjalna z osobą bezdomną**

W 2015 r. były realizowane 3 indywidualne programy wychodzenia z bezdomności – 1 osoba nie ukończyła programu z uwagi na osadzenie w Zakładzie Karnym.

## 9. EDUKACJA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego.

Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku 2016 w Mieście Kwidzyn funkcjonowało 8 żłobków, 10 przedszkoli, 6 szkół podstawowych, 4 szkoły gimnazjalne i 7 szkół ponadgimnazjalnych. Dane szczegółowe na temat ww. placówek, przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 18. Placówki prowadzące opiekę nad dzieckiem do lat 3 w 2016 r. – Żłobki**

<b>nazwa placówki</b>	<b>liczba dzieci</b>
Żłobek „Stokrotka”	15
Żłobek „Zacisze”	15
Żłobek „Bajeczka”	15
Przedszkole Niepubliczne „Chatka Puchatka” z grupą żłobkową	25
Żłobek GAMA	14
Przedszkole Niepubliczne „Radość” z Grupą żłobkową	33
Żłobek Nr 44 Pozytywnych Inicjatyw w Kwidzynie	14
Żłobek Nr 45 Pozytywnych Inicjatyw w Kwidzynie	15

Dane Urzędu Miejskiego w Kwidzynie.

**Tabela 19. Placówki oświatowo – wychowawcze w mieście w roku szkolnym 2015/2016**

<b>nazwa placówki</b>	<b>liczba uczniów</b>	<b>liczba nauczycieli</b>
Niepubliczne Przedszkole „Jedyneczka”	142	7
Niepubliczne Przedszkole „Promyk”	147	9
Niepubliczne Przedszkole „SMYK”	181	8
Niepubliczne Przedszkole Ekologiczne	159	6
Przedszkole Niepubliczne Nr 2	123	6
Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi	132	16
Niepubliczne Przedszkole Kolorowe	5	2
Przedszkole Niepubliczne „Chatka Puchatka” z grupą żłobkową	176	9
Niepubliczne Przedszkole GAMA	66	6
Przedszkole Niepubliczne „Radość” z grupą żłobkową	177	8
Katolicka Językowo – Sportowa Szkoła Podstawowa	18	7
Szkoła Podstawowa nr 2 im. mjr Henryka Sucharskiego	643	40

Szkoła Podstawowa nr 4 im. Adama Mickiewicza	669	53
Szkoła Podstawowa nr 5 im. Zjednoczonej Europy	449	35
Szkoła Podstawowa nr 6 im. dr Władysława Gębika	754	63
Społeczna Szkoła Podstawowa	110	34
Gimnazjum nr 2 im. Armii Krajowej	619	65
Gimnazjum nr 3 im. Znaku Rodła	298	39
Zespół Szkół Gimnazjalnych	104	11
Społeczne Gimnazjum im. Polskich Noblistów	87	34
I Liceum Ogólnokształcące im. dr Władysława Gębika	316	33
II Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Wyspiańskiego	234	30
Społeczne Liceum Ogólnokształcące	43	34
Zespół Szkół Specjalnych	42	37
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Stanisława Staszica	155	26
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Marii Skłodowskiej – Curie	233	56
Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	165	36

Dane uzyskane od poszczególnych placówek.

## 10. KULTURA

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Kwidzyn to ważny ośrodek życia kulturalnego i rozrywkowego w regionie. Liczne imprezy plenerowe, koncerty, festyny i imprezy sportowo – rekreacyjne zachęcają mieszkańców i turystów do uczestnictwa w codziennym życiu miasta. W mieście funkcjonuje kino oraz scena teatralna przyjmująca gościnne występy, poza tym, organizatorem życia kulturalnego w mieście jest Biblioteka Miejsko – Powiatowa, Kwidzyńskie Centrum Kultury, a także liczne organizacje pozarządowe i zespoły muzyczne.

Przed II wojną światową w Kwidzynie istniała dzielnica Starego Miasta z ratuszem i kamienicami podcieniowymi. Obecnie z zabytków i obiektów zabytkowych Starego Miasta zachowały się:

- zespół zamkowo – katedralny:
  - zamek kapituły pomezkańskiej wzorowany na zamkach krzyżackich. Jego budowę rozpoczęto w roku 1322, a ukończono w drugiej połowie XIV wieku. Skrzydła południowe i zachodnie zostały rozebrane w końcu XVIII w.,
  - katedra św. Jana Ewangelisty z XIII i XIV wieku,
  - cela przykościelna, w której ostatni rok życia spędziła błogosławiona Dorota z Mątowów,
- fragmenty murów miejskich z XIV w.,

- ruiny wieży ratusza z XIV w., rozbudowywanego w XIX i zniszczonego w czasie II wojny światowej,
  - tzw. pałac Fermora z lat 1757 – 1763, rozbudowany na siedzibę władz rejencji w XIX w., z płaskorzeźbionym fryzem z 1802 r.,
  - budynek Wyższego Sądu Ziemskiego z lat 1798 – 1800.,
  - domy klasycystyczne z około 1800 r.,
  - spichlerz szachulcowy z początku XIX w.,
  - dawna synagoga z lat 1830 – 32,
  - dawne Gimnazjum Królewskie z lat 1835 – 38 i 1873,
  - kościół św. Trójcy z lat 1846 – 1858 zbudowany w tzw. stylu arkadowym (Rundbogenstil) wg projektu K. F. Schinkla,
  - dawna siedziba Zachodniopruskiego Ziemstwa Kredytowego z lat 1864 – 66, rozbudowana w 1879 r., w 1920 r. siedziba Komisji Plebiscytowej, obecnie sąd rejonowy,
  - neogotycki zespół koszar wojskowych z lat 1877 – 79 (budynek sztabu, koszary, wartownia, hala sportowa, ujeżdżalnia, magazyn),
  - kaplica metodystów z końca XIX w.,
  - kaplica staroluterańska (obecnie rzymskokatolicka) z końca XIX w.,
  - spichlerze murowane z XIX w.,
  - kamienice i domy z okresu od końca XIX do początku XX w.,
  - budynek dawnego Urzędu Finansowego z końca XIX w.,
  - neogotycka poczta z lat 1911 – 13,
  - zespół zabudowy dawnej Królewskiej Stadniny Koni z lat 1907 – 10 (na Miłosnej),
  - Urząd Miasta z lat 1918 – 25,
  - budynki z okresu międzywojennego: Konsulat Polski (ob. Niepubliczne Przedszkole Jedynecka), Gimnazjum Polskie z lat 1934 – 36, szkoła zawodowa (obecna Szkoła Podstawowa nr 2),
  - Krypta Wielkich Mistrzów Krzyżackich – jest to niebywała okazja aby zobaczyć jedno z największych odkryć archeologicznych ostatnich lat w Europie. W sosnowych trumnach pod podłogą prezbiterium spoczywali najwyżsi dostojnicy Zakonu Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie – tak brzmiała oficjalna nazwa zakonu krzyżackiego. Pierwszy to Werner von Orseln – kapituła wybrała go na wielkiego mistrza w 1324 i sprawował swój urząd do 1330 roku. Drugim zaś jest Ludolf Koenig von Wattzau panujący w latach 1342 – 1345. Trzecim wielkim mistrzem spoczywającym w krypcie jest Henryk von Plauen (1410 – 1413) znany z dowodzenia obroną zamku malborskiego po bitwie pod Grunwaldem.
- Dane na temat funkcjonujących w mieście placówek kulturalnych przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 20. Placówki kulturalne w mieście w 2015 r.**

<b>nazwa placówki</b>
Kwidzyńskie Centrum Kultury
Biblioteka Miejsko – Powiatowa w Kwidzynie
Muzeum w Kwidzynie, Oddział Muzeum Zamkowego w Malborku

Dane Urzędu Miejskiego w Kwidzynie.

## **11. SPORT I REKREACJA**

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również na jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

Miasto może poszczycić się bogatą bazą sportową. Kwidzyn posiada w swoich zasobach 15 hal sportowych. Pływalnia przy ul. Słowackiego oraz niedawno otwarty kompleks sportowy z basenami i zjeżdżalnią wodną przy ul. Wiejskiej dają szczególne możliwości działań mających na celu poprawę stanu zdrowia i kondycji fizycznej.

W skład Kwidzyńskiego Centrum Sportu i Rekreacji wchodzi:

- 16 boisk, w tym piłkarskie, do siatkówki, wielofunkcyjne boisko asfaltowe do gier zespołowych,
- stadion lekkoatletyczny,
- 2 korty tenisowe i ściana tenisowa treningowa,
- 5 torów do gry w bocce,
- skate park,
- 21 placów zabaw dla dzieci,
- pole do mini golfa,
- 5 stołów plenerowych do tenisa stołowego,
- 5 siłowni plenerowych.

W okresie zimowym na „Orliku” przy Szkole Podstawowej nr 5 czynne jest lodowisko. W innych częściach miasta mieszczą się liczne mniejsze obiekty sportowe: osiem wielofunkcyjnych kompleksów boisk i strzelnica sportowa. W mieście działa kilkanaście klubów i stowarzyszeń sportowych.

Przez miasto kilkakrotnie przebiegała trasa wyścigów kolarskich Tour de Pologne. W 2006 roku w Kwidzynie odbyły się Mistrzostwa Europy w Rajdach Enduro, natomiast w czerwcu 2008 roku World Enduro Championship (Grand Prix Maxxis of Poland). W latach 2009 i 2011 zorganizowano Scandia Maraton w kolarstwie górskim.

Kwidzyńskie Centrum Sportu i Rekreacji wypracowało przez lata własny model imprez rekreacyjnych dla amatorów starając się aby propozycja programowa umożliwiała uczestnictwo różnym grupom wiekowym, sympatykom większości dyscyplin sportu, jak również odbiorcom prezentującym różny poziom sprawności fizycznej. Co roku Centrum organizuje blisko 80 imprez, w których startuje około 6.000 uczestników. Podobną ilościowo ofertę można znaleźć w różnych kwidzyńskich stowarzyszeniach sportowych, rekreacyjnych i turystycznych.

W Kwidzynie możliwe jest również uprawianie sportów przydomowych i podwórkowych. W ostatnich latach udostępniono mieszkańcom 40 stołów plenerowych do tenisa stołowego i ok. 50 koszy do gry w koszykówkę.

W ciągu ostatnich 5 lat wydano na inwestycje sportowe 60 mln zł, sama hala widowiskowo – sportowa kosztowała 45 mln zł.

## **12. TURYSTYKA**

Kwidzyn to około czterdziestotysięczne miasto usytuowane w południowo – wschodniej części województwa pomorskiego. Leży na pograniczu Pojezierza Iławskiego i Doliny Dolnej Wisły, nad urokliwą rzeką Liwą. Jest miastem powiatowym, uznawanym za stolicę Dolnego Powiśla.

Na terenie lasów „Miłosna” przyległych do miasta Kwidzyna znajdują się szlaki turystyczne – piesze i rowerowe. Tereny Rekreacyjno – Wypoczynkowe „Miłosna” dostarczają możliwości nauki jazdy konnej, indywidualnych przejażdżek konnych i wycieczek bryczkami po okolicach oraz organizowania zimą kuligu. Do atrakcji regionu należy również rezerwat przyrody Kwidzyńskie Ostnice znajdujący się w lasach „Miłosna”.

Przez Kwidzyn przebiegają znakowane szlaki turystyczne: szlak pieszy Napoleoński (zielony), Kopernikowski (czerwony), szlak rowerowy Doliną Dolnej Wisły, szlaki spacerowe na terenie lasów Miłosna oraz szlak kajakowy rzeką Liwą, która przepływa przez Kwidzyn i jego najbliższe okolice. Niewątpliwą atrakcją regionu jest przepływająca przez powiat kwidzyński i okalająca Kwidzyn rzeka Liwa. Jej niezwykle krajobrazowe i przyrodnicze walory można podziwiać wędrując szlakami pieszymi wzdłuż brzegu, jadąc rowerem, łowiąc ryby lub płynąc kajakiem.

## **13. SYTUACJA DZIECKA**

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Analiza sytuacji dziecka w Mieście Kwidzyn została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo – wychowawczych i profilaktycznych.

W sumie do analizy przedłożono 10 zbiorczych ankiet obrazujących sytuację w danej szkole, wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów, z następujących placówek oświatowych w Kwidzynie:

- Katolicka Językowo – Sportowa Szkoła Podstawowa,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. mjra H. Sucharskiego,
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. A. Mickiewicza,
- Szkoła Podstawowa nr 5 im. Zjednoczonej Europy,
- Szkoła Podstawowa nr 6 im. dr Wł. Gębika,
- Społeczna Szkoła Podstawowa,
- Społeczne Gimnazjum,
- Gimnazjum nr 2 im. Armii Krajowej,
- Gimnazjum nr 3 im. Znaku Rodła,
- Zespół Szkół Gimnazjalnych.

### **Zasoby i oferta szkolna**

Z analizy ankiet wynika, że wszystkie placówki zatrudniają pedagoga oraz pielęgniarkę, 8 placówek logopedę (brak tylko w Społecznym Gimnazjum). Trzy placówki czyli SP nr 6, Gimnazjum nr 2 oraz Gimnazjum nr 3 zatrudniają psychologa. Z kolei doradca zawodowy zatrudniony jest jedynie w Gimnazjum nr 3.

Przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja w mieście umożliwiają dożywianie dzieci i uczniów. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą ubiegać się o pomoc w postaci pokrycia kosztów wyżywienia dzieci w przedszkolach oraz w formie posiłków szkolnych dla dzieci. Tej formy pomocy nie realizują społeczne szkoły oraz Zespół Szkół Gimnazjalnych.

Od lutego 2015 r. zmianie uległa realizacja wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w ten sposób, że w ramach programu nie finansuje się całodziennego wyżywienia dzieci lub uczniów bez względu na rodzaj placówki, w której przebywają. Założeniem jest finansowanie jednego, a nie kilku posiłków dziennie. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

**Tabela 21. Środki finansowe przeznaczone w mieście na dożywianie w latach 2014 – 2016**

	2014	2015	2016
gmina	389.783,34 zł	415.730,00 zł	366.240,29 zł
środki finansowe	w tym: - w formie posiłku 322.043,34 zł - w formie zasiłku celowego 67.740,00 zł	w tym: - w formie posiłku 268.916,00 zł - w formie zasiłku celowego 146.814,00 zł	w tym: - w formie posiłku 248.152,69 zł - w formie zasiłku celowego 118.087,60 zł
budżet Państwa	577.483,53 zł	623.595,00 zł	549.358,25 zł
środki finansowe Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	w tym: - w formie posiłku 475.173,53 zł - w formie zasiłku celowego 102.310,00 zł	w tym: - w formie posiłku 403.374,00 zł - w formie zasiłku celowego 220.221,00 zł	w tym: - w formie posiłku 372.226,85 zł - w formie zasiłku celowego 177.131,40 zł
liczba dzieci objętych dożywianiem w przedszkolach	304	257	192
liczba dzieci objętych dożywianiem w szkołach	446	474	434
osoby dorosłe objęte dożywianiem	94	95	84
liczba rodzin, którym w ramach programu przyznano zasiłek celowy na zakup żywności	310	430	293

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

W ramach programu „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania”, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko korzystające z zajęć w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego w szkole lub przedszkolu wyraża chęć zjedzenia posiłku, dyrektor placówki udziela takiej pomocy, informując o tym MOPS.

Pomoc ta nie wymaga ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Środki finansowe są przekazane przez MOPS a liczba dzieci nie może przekroczyć 20% ogólnej liczby uczniów i dzieci dożywianych w szkołach i przedszkolach na terenie miasta w danym miesiącu na podstawie decyzji



administracyjnych. Ta forma pomocy jest udzielana od 2009 roku. Dane szczegółowe na jej temat przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 22. Dzieci objęte dożywianiem w szczególnie uzasadnionych przypadkach w latach 2014 – 2016, bez ustalenia sytuacji rodziny oraz wydania decyzji administracyjnej** (dane zwarte są już w tabeli 21)

	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>
liczba dzieci	124	100	86
środki finansowe	76 656,00 zł	68 730,00 zł	68 393,10 zł
	Środki własne: 30 663,00 zł	Środki własne: 27 492,00 zł	Środki własne: 27 357,24 zł
	Dotacja: 45 993,00 zł	Dotacja: 41 238,00 zł	Dotacja: 41 035,86 zł

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

W 2015 r. MOPS w Kwidzynie sfinansował na kwotę 108.427,66 zł pozostałe posiłki, czyli śniadania i podwieczorki dla dzieci w przedszkolach oraz całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych, które nie objęte zostały wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2016 r. finansowanie opiewało na kwotę 72.511,20 zł.

**Tabela 23. Zasiłki celowe na pokrycie pobytu dziecka w żłobku i przedszkolu w latach 2013 – 2015**

	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>
liczba dzieci	150	132	84
kwota	67.180,00 zł	65.112,00 zł	47.307,50 zł

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Wszystkie placówki zapewniają uczniom dostęp do internetu i umożliwiają korzystanie z sali gimnastycznej (brak sali jedynie w Zespole Szkół Gimnazjalnych).

Ścieżka kształcenia integracyjnego w mieście obejmuje: Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi, Szkołę Podstawową nr 6 i Gimnazjum nr 3. Klasy integracyjne są zatem dostępne na każdym poziomie edukacji.

Wszystkie placówki oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła historyczne, matematyczne, kulinarne, ekonomiczne, turystyczne, literackie, przyrodnicze, ekologiczne, teatralne, muzyczne,

europejskie, filmowe, biblijne, taneczne, chór, plastyczne, dziennikarskie, informacyjne, religijne oraz zajęć językowych, rekreacyjno – sportowych).

Jednocześnie każda z placówek prowadzi zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich najczęściej organizowane są zajęcia wyrównawcze, korekcyjno – kompensacyjne, logopedyczne, psychoterapeutyczne, terapia pedagogiczna, zajęcia rewalidacyjne, gimnastyka korekcyjna, a także adaptacja obcokrajowców.

### **Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny.**

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, w dwojaki sposób, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech dysfunkcyjnych obejmujący 14 zmiennych. Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na dysfunkcje występujące w domu odnoszące się do zaniedbania przez rodziców i ich bezradności opiekuńczo – wychowawczej, nadużywania przez nich alkoholu. Pedagodzy zwracali również uwagę na zjawisko bezrobocia, co się przekłada na ubóstwo w rodzinach. Ankietowani podkreślali także występowanie w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej problemów agresji i przemocy oraz sięgania po środki uzależniające takie jak alkohol, papierosy czy nawet dopalacze. Pojawiły się również odpowiedzi, że w obecnym świecie zagrożenie dla dzieci i młodzieży stanowi często depresja, ich problemy emocjonalne, do tego dochodzi cyberprzemoc i uzależnienie od komputerów.

Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, ankietowani stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i domu rodzinnym uczniów problemów zawierają poniższe tabele.

**Tabela 24. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z miasta uczęszczających do szkół podstawowych**

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	liczba ujawnionych przypadków	nie występuje
sięganie po alkohol	1	
sięganie po narkotyki		x
palenie papierosów		x
ucieczki z domu		x
kradzieże	1	
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie znęcanie się, bicie,	5	

wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów		
autoagresja		x
przestępczość ujawniona		x
niszczenie mienia szkolnego		x
udział w grupach negatywnych		x
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	8	
przemoc w rodzinie	4	
zaniedbanie przez dom	4	
wykorzystywanie seksualne		x

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

**Tabela 25. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z miasta uczęszczających do szkół gimnazjalnych**

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	liczba ujawnionych przypadków	nie występuje
sięganie po alkohol	3	
sięganie po narkotyki	2	
palenie papierosów	97	
ucieczki z domu	4	
kradzieże	6	
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	26	
autoagresja	10	
przestępczość ujawniona	3	
niszczenie mienia szkolnego	10	
udział w grupach negatywnych	6	
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	44	
przemoc w rodzinie	3	
zaniedbanie przez dom	4	
wykorzystywanie seksualne		x

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym ankietowani zaliczyli sięganie po papierosy i alkohol, agresji i stosowanie przemocy, jak również problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego.

Warto zauważyć, że niektóre problemy, w zależności od wieku uczniów, występowały z różnym natężeniem, w szkołach podstawowych nie odnotowano sięgania po papierosy, co z kolei bardzo widoczne jest w gimnazjach. Natomiast u młodzieży gimnazjalnej częściej występuje bicie, zastraszanie i wymuszanie pieniędzy. Problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego ujawniono w 8 przypadkach w szkołach podstawowych, ale już u starszej młodzieży ten problem występuje aż w liczbie 44.

### **Badania i działania profilaktyczne oraz naprawcze konieczne do przeprowadzenia**

Wskazując działania konieczne do przeprowadzenia wśród dzieci i młodzieży i ich rodziców, pedagodzy stwierdzili, że należy dokładnie zdiagnozować zachowania negatywne w środowisku szkolnym i rodzinnym, trzeba również dokładnie rozpoznać wykorzystywane przez rodziców metody wychowawcze oraz skutki ich stosowania.

Określając działania profilaktyczne i naprawcze niezbędne do przeprowadzenia w szkołach, badani wskazywali na potrzebę organizowania różnego rodzaju zajęć profilaktyczno – wychowawczych, pogadanek z uczniami na temat występujących zagrożeń, spotkań z ludźmi, którzy mieli podobne problemy, ale udało im się z nich wyjść. W opinii ankietowanych ważna jest też praca nad zmniejszaniem agresji wśród dzieci i młodzieży, wdrażanie zasad kulturalnego zachowanie, a przede wszystkim dostrzeganie mocnych stron uczniów. Pedagodzy zwrócili także uwagę na pedagogizację rodziców.

### **Współpraca szkół z rodzicami uczniów**

Przedstawiciele wszystkich placówek oświatowych uznali za zadowalającą współpracę z rodzicami. W jej ramach odbywają się wywiady, spotkania edukacyjne, zespoły interwencyjne, konsultacje indywidualne, organizowanie imprez szkolnych, kontakty internetowe, jak też włączanie rodziców w różnego rodzaju akcje społeczne. Wszystkie szkoły zachęcają rodziców do współpracy, z kolei jedna ze szkół dostrzegła, że w ostatnim czasie można zauważyć większą roszczeniowość rodziców wobec instytucji szkolnej.

### **Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny**

Przedstawiciele wszystkich placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowalająca. Do podmiotów tych zaliczyli: Miejski

Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną, Sąd Rejonowy i kuratorów sądowych, Powiatowy Urząd Pracy, Policję, Straż Miejską, Straż Pożarną, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Centrum Kultury, zakłady opieki zdrowotnej, Caritas, Hospicjum, ZHP, Stowarzyszenie Rodzin Katolickich, biblioteki, Stowarzyszenie Klubu Abstynenta, zakłady pracy, świetlice środowiskowe.

### **Potrzeby dzieci i młodzieży**

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży pedagodzy przede wszystkim zwrócili uwagę na konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, co sprzyjałoby rozwojowi ich pasji i zainteresowań.

Wśród innych potrzeb dzieci i młodzieży ankietowani wskazali konieczność zwiększenia dostępu do pomocy specjalistów, jak też prowadzenie profilaktyki agresji i przemocy.

### **Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży**

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w mieście, pedagodzy wskazywali przede wszystkim na możliwość zagospodarowania czasu wolnego, m.in. poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, imprez szkolnych oraz wypoczynku. Zwracali także uwagę na możliwość prowadzenia systematycznego monitoringu uczniów z rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej i materialnej oraz organizowanie akcji charytatywnych. Ankietowani podkreślali również wagę i korzyści płynące ze współpracy szkoły z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny w mieście.

## **14. OCHRONA ZDROWIA**

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

W Mieście Kwidzyn działa kilkanaście zakładów podstawowej opieki zdrowotnej. Działa również hospicjum stacjonarne, w 2015 roku było w nim leczone 262 osoby, w tym 97 kobiet, zostały z niego wypisane 73 osoby, w tym 32 kobiety. Liczba zgonów to 179 osób, w tym 64 kobiety. W ramach hospicjum domowego w 2015 r. objętych pomocą były 304 osoby, w tym 123 kobiety.

Z kolei na kwidzyński szpitalny oddział ratunkowy w 2015 r. przyjęto 16.724 pacjentów, z tego 2.480 dzieci, a 14.244 dorosłych. Zakończona hospitalizacją w innych oddziałach było 1.753 przypadków.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców miasta ważna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej i indywidualnych praktyk lekarskich działających na jego terenie. Z informacji, która wpłynęła z placówek zdrowotnych w Kwidzynie (NZOZ „SANMED”, NZOZ „TROSKA” oraz Centrum Medycyny Pracy Zakład Leczniczo – Profilaktyczny), wynika, iż w 2015 roku zdiagnozowano 2 przypadki gruźlicy oraz 131 przypadków nowotworów; ponadto najczęstszymi schorzeniami mieszkańców są:

- choroby tarczycy ( 291 osób),
- cukrzyca (482 osoby),
- choroby układu krążenia, w tym choroby reumatyczne, nadciśnienie, choroby naczyń mózgowych i niedokrwienna choroba serca (2.000 osób),
- przewlekłe choroby układu trawiennego ( 294 osoby),
- choroby układu mięśniowo – kostnego i tkanki łącznej ( 860 osób),
- choroby układu nerwowego ( 298 osób),
- astma ( 170 osób).

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi.

**Tabela 26. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z miasta w 2015 r.**

<b>liczba dzieci w wieku do 3 lat zarejestrowanych w przychodni na dzień 31.12.2015 r.</b>	<b>liczba porad profilaktycznych ogółem</b>	<b>w tym w wieku do 1 roku</b>
588	320	207

Dane NZOZ „SANMED”.

## **15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE**

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i podobnie jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwie piętno na jej funkcjonowaniu.

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Kwidzynie, w 2015 roku na terenie Miasta Kwidzyna zanotowano ogółem 811 przestępstw z czego 435 przestępstw z podstawowych kategorii najbardziej uciążliwych dla społeczeństwa.

Dane szczegółowe na temat przestępstw szczególnie uciążliwych społecznie, które stwierdzono w mieście w 2015 roku przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 27. Wybrane przestępstwa stwierdzone w mieście w 2015 r.**

<b>kategoria przestępstwa</b>	<b>liczba przestępstw stwierdzonych</b>
kradzież mienia	175 ( w tym 2 dokonane przez nieletnich)
kradzież z włamaniem	104 ( 28 – mieszkania, 4 – placówki handlowe i gastronomiczne, 11 – do samochodów, 60 – do innych miejsc) nieletnich sprawców nie odnotowano
niszczenie cudzej rzeczy	69 (6 dokonanych przez nieletnich)
uszkodzenie ciała	39 (9 dokonanych przez nieletnich)
bójka i pobicie	25 (2 popełnione przez nieletnich)
rozbój i kradzież rozbójnicza	23
przestępstwo narkotykowe	23 (1 dokonane przez nieletnich)

Dane Komendy Powiatowej Policji w Kwidzynie.

W kategorii przestępstw kryminalnych dominowały te przeciwko mieniu i zdrowiu, wśród których najczęściej stwierdzano kradzieże mienia (175 przestępstw) i włamania (104 przestępstwa).

Do zdarzeń mających wpływ na poczucie bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście należy zaliczyć również:

**Tabela 28. Zdarzenia mające wpływ na poczucie bezpieczeństwa w mieście w 2015 r.**

<b>rodzaj zdarzenia</b>	<b>liczba zdarzeń</b>
wypadki drogowe	26
spożywanie alkoholu w miejscu publicznym	331
czyny chuligańskie	42
„leżąca osoba w stanie po alkoholu”	334

Dane Komendy Powiatowej Policji w Kwidzynie.

Według danych Zespołu Kuratorów Zawodowych dla Dorosłych Sądu Rejonowego w Kwidzynie, na koniec 2015 roku prowadzono łącznie 194 dozory nad sprawcami różnego rodzaju przestępstw z tego 12 dozorów dotyczy sprawców przemocy domowej. Spośród sprawców przemocy

dwie osoby zostały zobowiązane do podjęcia leczenia odwykowego z uzależnienia od alkoholu. W 2015 r. zostało wydanych 10 prawomocnych wyroków z art. 207 kk, w których osobami skazanymi byli mieszkańcy Miasta Kwidzyna.

Z kolei według danych Zespołu Kuratorów Rodzinnych Sądu Rejonowego w Kwidzynie, w 2015 roku z powodu ograniczenia władzy rodzicielskiej kuratorzy wykonywali na terenie Miasta Kwidzyn 95 nadzorów. W nadzorowanych rodzinach było łącznie 158 małoletnich dzieci. Nadzory orzeczono z powodu zaniedbań rodziców względem małoletnich dzieci, rażącego braku umiejętności wychowawczych oraz w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie. W tym okresie prowadzono 90 nadzorów nad nieletnimi oraz 25 nadzorów nad prawidłowością przebiegu leczenia odwykowego.

W 2016 r. wszczęto procedurę Niebieskiej Karty w 60 rodzinach z liczbą osób w rodzinach 222. W 31 rodzinach prowadzono kontynuację procedury Niebieskiej Karty wszczętych w latach 2014 – 2015. W roku 2015 wszczęto procedurę w 104 rodzinach natomiast w 2014 r. w 81.

## **16. POMOC SPOŁECZNA**

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w Mieście Kwidzyn wykonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Jednostka ta realizuje również zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich w szczególności: ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o dodatkach mieszkaniowych, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym, ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, ustawa o systemie oświaty, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Z końcem 2016 roku kadre MOPS stanowiły 63 osoby. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.



**Tabela 29. Stan zatrudnienia w MOPS w Kwidzynie na koniec 2016 r.**

rodzaj stanowiska	liczba etatów
kadra kierownicza	2
pracownicy socjalni	20
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	1
pozostali pracownicy	40

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Na koniec 2016 roku zapis ustawy o pomocy społecznej nakładający na MOPS obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, był spełniony.

**Tabela 30. Wykształcenie kadry MOPS w Kwidzynie na koniec 2016 r.**

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób		
		kadra kierownicza	pracownicy	
wykształcenie	wyższe kierunkowe	1	19	
	wyższe niekierunkowe	1	–	
	średnie kierunkowe	–	1	
	średnie niekierunkowe	–	–	
	zawodowe i niższe	–	–	
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	2	
		w trakcie realizacji	–	
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	1
		w trakcie realizacji	–	–

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Prawo do wsparcia udzielanego przez MOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 634 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 514 zł na osobę w rodzinie – (od 01.10.2015 r.). Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 674 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko

legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 764 zł (od 01.11. 2015 r. do 31.10.2017 r.). Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W wykonywaniu zadań MOPS współdziała z różnymi podmiotami, innymi jednostkami organizacyjnymi miasta, jednostkami ochrony zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez MOPS na realizację zadań w latach 2014 – 2016.

**Tabela 31. Środki finansowe wydatkowane przez MOPS na pomoc mieszkańcom miasta w latach 2014 – 2016**

wielkość wydatków	2014	2015	2016
Ogółem	23.452.681,96 zł	23.955.371,82 zł	42.668.041,44 zł
w tym na świadczenia pomocy społecznej	8.586.847,85 zł	8.677.396,74 zł	8.887.583,37 zł
na zadania własne gminy	12.271.484,36 zł	12.491.508,55 zł	12.558.330,46 zł
na zadania zlecone gminie	11.181.197,60 zł	11.463.863,27 zł	30.109.710,98 zł

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

W latach 2014 – 2016 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez MOPS na pomoc mieszkańcom miasta zwiększała się z roku na rok. Dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań zleconych gminie, wśród których przeważały środki przekazane na realizację świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i od 2016 r. również pomocy państwa w wychowaniu dzieci. W ramach wykonywania zadań własnych gminy największe kwoty przeznaczono natomiast na udzielanie świadczeń pomocy społecznej, głównie w formie zasiłków celowych i w naturze, usług opiekuńczych, zasiłków okresowych i posiłku.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców miasta objętych przez MOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2014 – 2016.

**Tabela 32. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2014 – 2016**

	2014	2015	2016
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	2.308	2.069	1.789
liczba rodzin	1.614	1.421	1.278

liczba osób w rodzinach	3.410	2.956	2.628
pomoc udzielana w postaci wyłącznej pracy socjalnej	119 rodzin	97 rodzin	87 rodzin

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

**Tabela 33. Osoby, którym udzielono pomocy i wsparcia w latach 2013 – 2016**

	2013	2014	2015	2016
liczba osób	3.311	2.706	2.744	1.834

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

W tabeli ujęte są wszystkie osoby, które korzystają z różnych finansowych form pomocy jak również pomocy niematerialnej (wyłącznej pracy socjalnej, pomocy nie wymagającej wydania decyzji administracyjnej, poradnictwa i wsparcia)

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat struktury wiekowej odbiorców pomocy społecznej w mieście latach 2013 – 2015.

**Tabela 34. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej, którym przyznano świadczenie – kobiety**

Wiek	2013 r.	2014 r.	2015 r.
0 – 17	388	332	309
18 – 59	881	779	672
60 lat i więcej	137	139	147

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

**Tabela 35. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej, którym przyznano świadczenie – mężczyźni**

Wiek	2013 r.	2014 r.	2015 r.
0 – 17	428	367	334
18 – 64	761	643	562
65 lat i więcej	37	38	45

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców miasta objętych pomocą przez MOPS wykazała, że największą grupę stanowiły osoby w wieku 18 – 59 wśród kobiet i 18 – 64 wśród mężczyzn. Drugą co do wielkości grupę stanowią dzieci i młodzież do 17 r. ż. Do nich kierowana jest pomoc głównie w postaci posiłków szkolnych i wyżywienia w przedszkolach.

**Tabela 36. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2014 – 2016**

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
ubóstwo	1.269	1.097	936	2.639	2.226	1.830
bezdomność	116	125	111	119	127	111
potrzeba ochrony macierzyństwa	94	101	102	481	523	520
bezrobocie	939	724	547	2.266	1.752	1.352
niepełnosprawność	667	652	628	1.169	1.106	1.028
długotrwała lub ciężka choroba	352	348	356	738	717	722
bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	403	326	278	1.159	928	777
przemoc w rodzinie	81	104	60	261	388	222
alkoholizm	194	199	182	270	278	248
narkomania	6	13	12	13	19	17
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	26	23	26	42	25	29
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	3	2	1	11	6	4
zdarzenie losowe	6	2	1	11	6	2
sieroctwo	0	0	1	0	0	5

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

W latach 2014 – 2016 głównym powodem przyznawania pomocy społecznej w mieście było ubóstwo. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia MOPS z tego powodu ulegała wahaniom (odpowiednio 1.269 i 2.639 w 2014 r., 936 i 1830 w 2016 r.). Ważną przyczyną udzielania pomocy było również prowadzące do ubóstwa bezrobocie. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem MOPS z powodu braku zatrudnienia wahała się (z odpowiednio 939 i 2.266 w 2014 roku poprzez 724 i 1.752 w 2015 r. do 547 i 1.352 w 2016 r.), przy czym w wymienionych latach nastąpił spadek zarówno liczby rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa jak i liczby rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia.

Istotne przyczyny świadczenia pomocy społecznej w mieście stanowiły także problemy niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych

wsparciem MOPS z tych powodów w poszczególnych latach utrzymywała się na podobnym poziomie (niepełnosprawność odpowiednio 667 i 1.169 w 2014 r. poprzez 652 i 1.106 w 2015 r. do 628 i 1.028 w 2016 r., długotrwała lub ciężka choroba odpowiednio 352 i 738 w 2014 r. poprzez 348 i 717 w 2015 r. do 356 i 722 w 2016 r.). Dane te świadczą o wysokiej skali niepełnosprawności w mieście i zarazem potwierdzają pośrednio wzrost liczby osób starszych w mieście, które są bardziej, aniżeli inne grupy wiekowe, narażone na długotrwałe i ciężkie choroby.

Kolejną przyczyną przyznawania pomocy społecznej w mieście była bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W mniejszym stopniu mieszkańcy miasta korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak alkoholizm czy przemoc w rodzinie.

Powody przyznania pomocy społecznej w mieście przez MOPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2014 – 2016 przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 37. Formy wsparcia udzielanego przez MOPS w latach 2014 – 2016**

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2014r.	2015r.	2016r.
świadczenia pieniężne	1.764	1.387	1.234	1.396	1.216	1.066	2.917	2.515	2.154
świadczenia niepieniężne	1.030	1.103	919	704	626	576	1.988	1.741	1.534
praca socjalna w tym :				268	321	263	475	633	466
wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	x	x	119	97	87	212	143	162
praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny	x	x	x	35	11	87	56	12	162
poradnictwo specjalistyczne	x	x	x	279	256	181	835	636	518
schronienie	51	62	65	51	62	65	52	62	65
usługi opiekuńcze	141	140	148	139	139	147	180	183	180

specjalistyczne usługi opiekuńcze	19	20	21	19	20	21	48	50	57
zasiłki stałe	399	379	365	393	373	360	527	474	444
zasiłki okresowe	616	502	377	611	500	374	1331	1100	792
pogrzeb	8	9	10	8	9	10	9	11	12
zasiłki celowe i w naturze	1.172	1.033	886	1.153	1.009	871	2.578	2.237	1.860
posiłek	968 <sup>1</sup>	926 <sup>1</sup>	722 <sup>1</sup>	540 <sup>2</sup>	460 <sup>2</sup>	383 <sup>2</sup>	1.786	1.525	1.285
odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	96	101	113	96	101	113	96	101	113

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Liczba rodzin, którym udzielana jest pomoc w formie różnych zasiłków zmniejsza się na przestrzeni lat 2014 – 2016. Świadczenia pieniężne udzielane były w 2014 r. 1.396 rodzinom w 2015r. 1.216 natomiast w 2016 r. 1.066 rodzinom. Podobna sytuacja występuje w świadczeniach niepieniężnych od 704 rodzin w 2014 r. poprzez 626 w 2015 r. i 576 w 2016 r.

Wzrasta natomiast liczba osób objętych pomocą w formie: usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz schronienia.

Inną ważną formą pomocy udzielaną mieszkańcom miasta była praca socjalna. W 2014 r. roku tą formą wsparcia objęto 268 rodzin, w 2015 roku 321 rodzin, a w 2016 roku 263 rodzin. Wśród tych osób znajdują się te, które nie są objęte żadną formą pomocy czy to finansową czy rzeczową lecz wyłącznie poradnictwem, wsparciem oraz pomocą w rozwiązaniu różnorodnych problemów rodziny. Omawiana pomoc w formie wyłącznej pracy socjalnej trafiła do 119 rodzin w 2014 r., 97 w 2015 r. oraz 87 rodzin w 2016 r.

Osoby, które nie mogły samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, były kierowane przez MOPS do Domów Pomocy Społecznej. Na przestrzeni lat wzrastała liczba takich osób a w związku z tym zmieniała się również odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej (w 2014 r. dla 96 osób, w 2015 r. dla 101 i dla 113 w 2016 r.)

<sup>1</sup> liczba osób korzystających z posiłków: dzieci w tym również te, które otrzymały pomoc w formie posiłku bez konieczności wydania decyzji administracyjnej, młodzież, osoby dorosłe,

<sup>2</sup> rodziny, które decyzją administracyjną otrzymały świadczenie

Omawiając pomoc udzielaną osobom i rodzinom należy wspomnieć, iż na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracę z rodziną organizuje gmina lub powiat, któremu gmina zleciła realizację tego zadania.

Organizację pracy z rodziną powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kwidzynie. Do zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należy:

- opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy.

**Tabela 38. Dane statystyczne dotyczące pracy z rodziną w latach 2014 – 2016**

	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>
liczba zatrudnionych asystentów rodziny	2	3	3
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	20	31	33
współfinansowanie wydatków na utrzymanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	65.375 zł 13 dzieci	132.107 zł 16 dzieci	169.332 zł 23 dzieci
wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	103.295 zł 25 dzieci	168.648 zł 37 dzieci	228.247 zł 54 dzieci

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Przedstawione dane wskazują na wzrost wydatków gminy na utrzymanie dzieci zarówno w instytucjonalnej jak i rodzinnej pieczy zastępczej. Powyższe wynika z zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:  
10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,  
30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

- w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W ramach realizowanych zadań MOPS przyznaje także świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci: zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia rodzicielskie oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka. Od 01.04.2016 r. MOPS w Kwidzynie przyznaje i wypłaca świadczenia na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (500+). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 39. Świadczenia wypłacone w 2016 r.**

rodzaj świadczenia	ilość wypłaconych świadczeń	kwota w zł
<b>świadczenia rodzinne</b>		
świadczenia na podstawie zasady „złotówka za złotówkę”	1.922	93.979,55
zasiłki rodzinne	20.760	2.294.174,00
dodatki do zasiłku rodzinnego	7.961	1.091.146,00
<b>razem świadczenia rodzinne</b>	<b>30.643</b>	<b>3.479.299,55</b>
<b>jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka</b>	<b>306</b>	<b>306.000,00</b>
<b>świadczenia opiekuńcze</b>		
zasiłek pielęgnacyjny	14.635	2.239.155,00
świadczenie pielęgnacyjne	1.384	1.791.427,00
specjalny zasiłek opiekuńczy	501	258.294,00
zasiłek dla opiekunów	576	295.087,00
<b>razem świadczenia opiekuńcze</b>	<b>17.096</b>	<b>4.583.963,00</b>
świadczenie rodzicielskie	1.097	975.425,00
<b>razem świadczenia rodzinne, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenia opiekuńcze oraz świadczenie rodzicielskie</b>	<b>49.142</b>	<b>9.344.687,55</b>

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.



**Tabela 40. Dodatki do zasiłku rodzinnego wypłacone w 2016 r.**

rodzaj świadczenia	ilość wypłaconych świadczeń	kwota w zł
urodzenie dziecka	120	120.000
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	436	171.038
samotnego wychowywania dziecka	1.051	201.240
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1.405	138.700
rozpoczęcia roku szkolnego (jednorazowo)	1.276	127.600
podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	114	9.608
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	3.559	322.960
<b>razem</b>	<b>7.961</b>	<b>1.091.146</b>

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w okresie od 01.01.2016 do 31.12.2016 wyniosła 2.447 rodzin. Liczba świadczeniobiorców na dzień 31.12.2016 wyniosła 2.054 osób.

Na dzień 31.12.2016 liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny to 839, z tego na 1 dziecko 299 rodzin, na dwoje dzieci 343 rodzin, na 3 dzieci 133 rodzin i na 4 i więcej dzieci 64 rodzin. Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka wypłacono 306 osobom.

**Tabela 41. Świadczenia wychowawcze (500+) wypłacone w 2016 r.**

	2016
liczba przyjętych wniosków	3.055
liczba decyzji pozytywnych	2.848
kwota wypłaconych świadczeń	17.075.185,31 zł

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Zaliczka alimentacyjna, a następnie świadczenia z funduszu alimentacyjnego stanowiły kolejne formy wsparcia świadczone w latach 2014 – 2016 przez MOPS mieszkańcom miasta. Ta pomoc finansowa, udzielana początkowo zgodnie z ustawą o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, a od 1 października 2008 roku w oparciu o ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich,

przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 42. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych w 2016 r.**

	<b>2016</b>
liczba przyjętych wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego	424
liczba wydanych decyzji administracyjnych	478
liczba wypłaconych świadczeń	6.640
kwota wypłaconych świadczeń	2.510.736,67 zł
kwota zwrócona przez dłużników na poczet zadłużenia z tytułu wypłaconych świadczeń łącznie z odsetkami	366.517,00 zł
liczba dłużników alimentacyjnych	980

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Do tych, które obok Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonują w Mieście Kwidzyn, należą: Dom Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, funkcjonujące w ramach placówki opiekuńczo – wychowawczej „Domy dla Dzieci”, placówki wsparcia dziennego, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kwidzynie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które jako jednostka powiatowa obejmuje zasięgiem działania również mieszkańców miasta.

Wybrane dane dotyczące działalności PCPR w odniesieniu do ludności miasta w latach 2013 – 2015 przedstawia natomiast poniższa tabela.

**Tabela 43. Działalność PCPR w odniesieniu do ludności miasta w latach 2013 – 2015**

	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>
liczba dzieci z Miasta Kwidzyn zgłoszonych do adopcji	12	8	0
liczba dzieci z Miasta Kwidzyn adoptowanych	3	3	0
liczba dzieci z Miasta Kwidzyn umieszczonych w rodzinach zastępczych	23	5	11
liczba dzieci z Miasta Kwidzyn umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	9	11	3
liczba dzieci z Miasta Kwidzyn przebywających w rodzinach zastępczych	114	105	106
liczba dzieci z Miasta Kwidzyn przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	31	29	23
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z Miasta	68	64	66

Kwidzyn			
liczba usamodzielnianych dzieci z Miasta Kwidzyn	47	45	41

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kwidzynie.

W latach 2013 – 2015 liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci mieszkające w mieście ulegała zmianom (z 68 w 2013 r. do 66 w 2015 r.), podobnie liczba dzieci w nich przebywających (z 114 w 2013 r. do 106 w 2015 r.).

Jeśli chodzi o pobyt dzieci z miasta w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, ich liczba w latach 2008 – 2010 ulegała wahaniom (24 w 2008 r., 23 w 2009 r., 28 w 2010 r.), natomiast w latach 2013 – 2015 zmniejszyła się z 31 w 2013 r. do 23 w roku 2015.

## 17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Z uwagi na to, że jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, dane z ostatniego spisu przeprowadzonego w 2002 roku zawarte są w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kwidzyna na lata 2012 – 2016.

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych w Polsce ogółem wynosiła na koniec marca 2011 r. oko 4.697 tys. Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju wobec 14,3% w 2002 r. (blisko 5,5 mln osób niepełnosprawnych w 2002 roku). Ostatnie dane z 2011 roku (Raport z wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań GUS 2011) wskazują, że liczba osób niepełnosprawnych w województwie pomorskim wynosiła 284.499 osób, co stanowiło 21,10 % ludności województwa pomorskiego. Większość osób niepełnosprawnych to kobiety 152.580, a niepełnosprawni mężczyźni stanowią liczbę 131.919.

Z informacji uzyskanych z Urzędu Statystycznego w Gdańsku wynika, iż dane z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 dotyczą wyłącznie osób niepełnosprawnych do poziomu powiatu.

**Tabela 44. Niepełnosprawni według ekonomicznych grup wieku**

	ogółem	wiek		
		przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
powiat kwidzyński	9.148	543	4.905	3.700

Dane na podstawie Narodowego Spisu powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Ustalaniu niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności służy postępowanie orzecznicze. Mieszkańcy Kwidzyna wnioski o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności składają w Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku.

Według uzyskanych informacji liczba wydanych orzeczeń w latach 2014 – 2016 dla mieszkańców miasta uległa zwiększeniu.

**Tabela 45. Liczba wydanych orzeczeń w latach 2014 – 2015 dla mieszkańców Kwidzyna**

	2014	2015
liczba orzeczeń o niepełnosprawności	87	93
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	817	965

Dane Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

## 18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu

własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera poniższa tabela.

**Tabela 46. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych**

		w Polsce	w 100-tys. miście	w 25-tys. miście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminnym działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w mieście w latach 2014 – 2016.

**Tabela 47. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w mieście w latach 2014 – 2016**

wielkość wydatków	2014	2015	2016
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie przemocy	704.749,35 zł	694.373,14 zł	781.230,00 zł
na przeciwdziałanie narkomanii	19.500,00 zł	18.560,00 zł	20.000,00 zł
<b>razem</b>	<b>724.249,35 zł</b>	<b>712 933,15 zł</b>	<b>801.230,00 zł</b>

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kwidzynie.

Jak wspomniano powyżej, ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności Komisji w mieście oraz lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 48. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność MKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście w latach 2014 – 2016**

	2014	2015	2016
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście	112	106	106
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w których przeprowadzono kontrolę	16	16	16
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu i poza miejscem sprzedaży	166	100	91
liczba pozytywnych opinii MKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	52	32	25
liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno – motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	23	25	17
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	57	40	39
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA	45	-----	-----
liczba osób, w stosunku do których wszczęta była	-----	13	22

procedura Niebieskiej Karty, uzależnionych od alkoholu, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego			
--	--	--	--

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kwidzynie.

W latach 2014 – 2016 zmalała liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście (112 w 2014 r., 106 w 2015 r. 106 w 2016 r.; limit punktów uchwalony przez Radę Miejską wynosił na koniec 2010 r. 130), na co wpływ miała m.in. zmieniająca się liczba wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (166 w 2014 r., 100 w 2015 r., 91 w 2016 r.).

Obok Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w mieście pełnią inne jednostki i grupy wsparcia. Ich wykaz zawiera poniższa tabela.

**Tabela 49. Jednostki i grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie w mieście**

nazwa jednostki	adres jednostki	liczba porad/ osób objętych wsparciem w 2015 r.
Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym	ul. Odrowskiego 10, Kwidzyn	116 osób, 291 porad
Świetlica Środowiskowa z Programem Socjoterapeutycznym	ul. Warszawska 14, Kwidzyn	w zajęciach udział brało 144 dzieci
Świetlica Środowiskowa z Programem Socjoterapeutycznym	ul. Odrowskiego 10, Kwidzyn	
Świetlica Środowiskowa z Programem Socjoterapeutycznym	ul. Miłosna 1, Kwidzyn	
Grupa Samopomocowa AA „Dromader”	ul. Odrowskiego 10, Kwidzyn	brak danych
Grupa Samopomocowa Al. – Anon „Uśmiech”	ul. Odrowskiego 10, Kwidzyn	brak danych
NZOZ Przychodnia Leczenia Uzależnień: -Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia -Poradnia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych	ul Warszawska 18 a, Kwidzyn	-215 osób uzależnionych -129 osób współuzależnionych -59 osób uzależnionych - 29 osób współuzależnionych
Stowarzyszenie Klub Abstynenta: -punkt konsultacyjny	ul. Odrowskiego 10, Kwidzyn	371 porad w 2016 r. 91 w 2016 r.

- porady z wykorzystaniem środowiska świetlicy terapeutycznej - przedsięwzięcia promujące trzeźwość		w 2016 r. udział wzięło ok 1400 osób
Fundacja Edukacji i Rozwoju „FLOW” – Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. Chopina 26, Kwidzyn	234
Stowarzyszenie Pomorskie Centrum Terapeutyczno – Prawne INTERIOS	ul. Chopina 26, Kwidzyn	51
Zespół Interdyscyplinarny na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	ul. Grudziądzka 6, Kwidzyn	liczba niebieskich kart 104
Grupa Samopomocowa AA Salus	ul. Sportowa 3 Kwidzyn	brak danych
Grupa Samopomocowa AA Przyjaciele Bila W	ul. Piłsudskiego 47 Kwidzyn	
Grupa Samopomocowa AA Dorota	ul. Targowa 7 Kwidzyn	
Grupa Samopomocowa AA Stokrotki	ul. Targowa 7 Kwidzyn	
Grupa Samopomocowa AA Przyszań	ul. Malborska 18 (DPS) Kwidzyn	brak danych
Grupa Samopomocowa DDA	ul. Odrowskiego 10, Kwidzyn	
Grupa Anonimowi Narkomani	ul. Odrowskiego 10 Kwidzyn	

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kwidzynie.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie w mieście świadczy również Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2014 – 2016 była ona udzielana rodzinom i osobom w rodzinach, które zmagaly się z alkoholizmem i przemocą domową. Zarówno liczba beneficjentów korzystających ze wsparcia MOPS w związku z przemocą w rodzinie (liczba rodzin: z 81 w 2014 r., poprzez 104 w 2015, do 60 w 2016), jak i liczba osób objętych pomocą z powodu alkoholizmu (liczba rodzin: z 194 w 2014 r. poprzez 199 w 2015 r. do 182 w 2016 r.) wahała się z roku na rok.

Ważną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w mieście odgrywają również szkolne programy profilaktyczne dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców: program wychowawczo – profilaktyczny „Spójrz inaczej”, „Dobry wybór”, „Noe” i „Unplugged”.



**Tabela 50. Programy profilaktyczne realizowane i finansowane ze środków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kwidzynie w latach 2014 – 2016**

<b>nazwa programu</b>	<b>liczba uczniów 2014</b>	<b>liczba uczniów 2015</b>	<b>liczba uczniów 2016</b>
Spójrz Inaczej	945	784	554
Dobry Wybór	362	402	400
NOE	564	564	549
Unplugged	349	----	-----

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kwidzynie.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Zarządzeniem Burmistrz Miasta Kwidzyna powołał zespół interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Członkowie zespołu to przedstawiciele MOPS w Kwidzynie, Straży Miejskiej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, Urzędu Miejskiego w Kwidzynie, Sądu oraz Prokuratury. Do zadań zespołu należy w szczególności: zdiagnozowanie miejsc, osób i możliwości występowania przemocy w środowisku lokalnym, podejmowanie interwencji w przypadku przemocy domowej w środowisku i uruchamianie procedur mających na celu jej powstrzymanie, monitorowanie rodzin zagrożonych przemocą, opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie. W celu realizacji wymienionych zadań tworzone są grupy robocze.

## **19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO**

Ważnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy.

W ramach diagnozy problemów społecznych Miasta Kwidzyn badania zostały przeprowadzone przy zastosowaniu ankiety rozesłanej do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej oraz mieszkańców miasta.

Rozesłano ponad 540 ankiet, do analizy powróciło w sumie 280 wypełnionych anonimowo formularzy, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w mieście.

## **Atuty miasta**

W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego o największe atuty miasta. Wskazując je, respondenci zwrócili szczególną uwagę na dobre położenie geograficzne w nieznaczej odległości od Trójmiasta i lotniska w Gdańsku. Duże znaczenie przywiązywali również do walorów krajoznawczych, doceniając sprzyjającą rozwojowi turystyki atrakcyjność otoczenia przyrodniczego oraz liczne zabytki.

Mieszkańcy Kwidzyna podkreślali sprawną administrację oraz bogatą sieć placówek oświatowo – wychowawczych i obiektów sportowych, kulturalnych, sportowo – rekreacyjnych, usługowych, służby zdrowia czy pomocy społecznej. Zwracano także uwagę na dobre funkcjonowanie instytucji samorządowych oraz istnienie strefy ekonomicznej, bogatą ofertę inwestycyjną, funkcjonowanie zakładów przemysłowych zapewniających miejsca pracy, a także rozwijające się budownictwo mieszkaniowe. Nie zapomnieli również wspomnieć o walorach estetycznych miasta oraz rozwiniętej w nim infrastrukturze technicznej.

## **Słabe strony miasta**

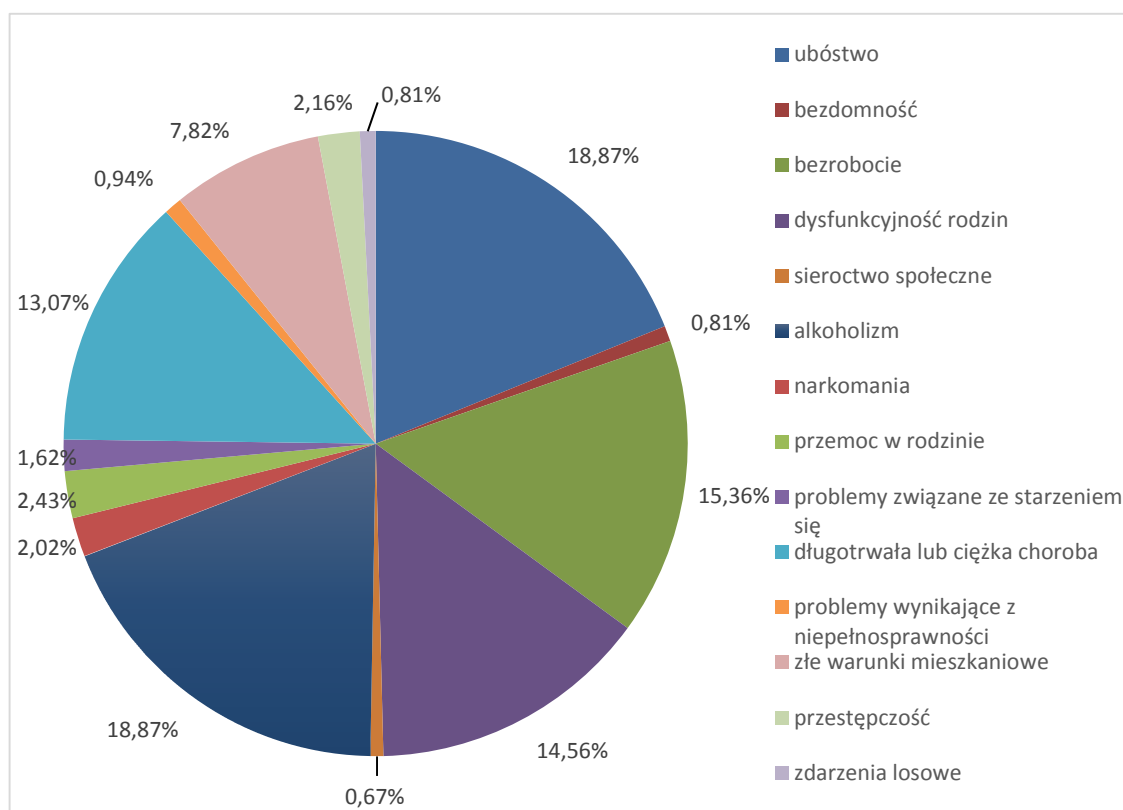
Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony miasta. Najczęściej wymienianą słabością był zły stan dróg lokalnych. W zakresie infrastruktury drogowej badani wskazywali również na ograniczoną liczbę miejsc parkingowych, ścieżek rowerowych, niedostateczne oświetlenie ulic i dróg.

Za ważne problemy respondenci uznali również ograniczoną liczbę mieszkań komunalnych i socjalnych oraz utrudniony dostęp do usług medycznych wybranych specjalizacji.

Analizując słabe strony miasta, respondenci wspominali także o bezrobociu. Wśród słabych stron znalazły się niedomaganie komunikacji, brak schroniska dla samotnych matek, noclegowni, nieadekwatna do potrzeb baza turystyczna. Część badanych uznała, że imprezy kulturalne w mieście są organizowane zbyt rzadko. Niektórzy stwierdzili, że istotnymi problemami są przestępczość i akty wandalizmu.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców miasta. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

### Wykres 3. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców miasta

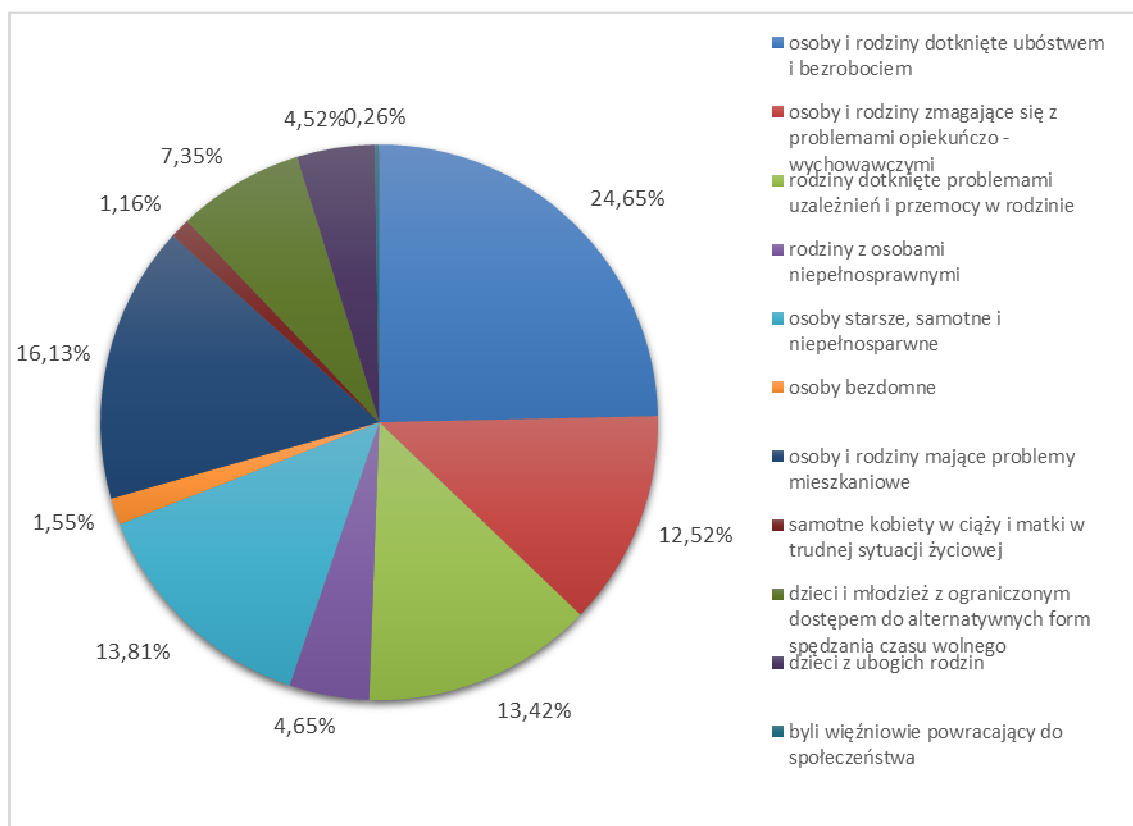


Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotykają mieszkańców miasta, respondenci zaliczyli ubóstwo (18,87%) i alkoholizm (18,87%). Szczególną uwagę zwrócili również na bezrobocie (15,36%) oraz dysfunkcyjność rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci i rozpad więzi rodzinnych (14,56%), długotrwała choroba (13,07%), złe warunki mieszkaniowe (7,82%) oraz problemy związane z przemocą w rodzinie (2,43%). W dalszej kolejności wymienili m.in. przestępczość (2,16%), narkomanie (2,02%), problemy związane ze starzeniem się (1,62%), problemy wynikające z niepełnosprawności (0,94%) oraz bezdomność (0,81%), zdarzenia losowe (0,81%) i sieroctwo (0,67%).

Odpowiadając na następane pytanie, ankietowani podali kategorie osób i grup, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych występujących w mieście. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

**Wykres 4. Kategoria osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w mieście**

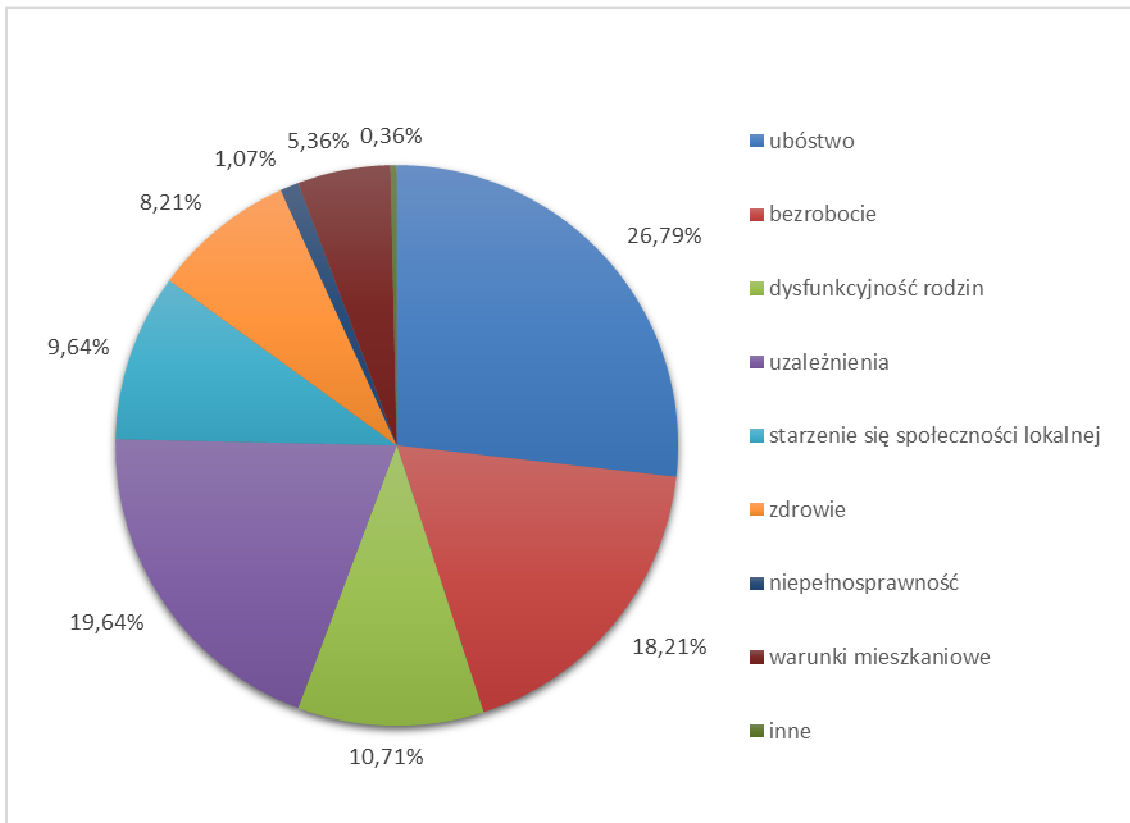


Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (24,65%) stwierdziło, że grupą, która najbardziej odczuwa skutki problemów społecznych w mieście, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem. Liczne grono wśród ankietowanych stanowili również ci, którzy wskazali na osoby i rodziny mające problemy mieszkaniowe (16,13%), osoby starsze, samotne i niepełnosprawne (13,81%) rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy domowej (13,42%). Następną grupą są rodziny dotknięte problemami opiekuńczo – wychowawczymi (12,52%) oraz dzieci i młodzież z ograniczonym dostępem do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (7,35,%), rodziny z osobami niepełnosprawnymi (4,65%), dzieci z rodzin ubogich (4,52%), osoby bezdomne (1,55%), samotne kobiety i matki w trudnej sytuacji życiowej (1,16%) i byli więźniowie (0,26%).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najbardziej niewystarczająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

**Wykres 5. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najbardziej niezadawalająca**



Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: ubóstwo (26,79%), uzależnienia (19,64%), bezrobocie (18,21%) oraz dysfunkcyjność rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (10,71%), starzenie się społeczności lokalnej (9,64%), zdrowie (8,21%), warunki mieszkaniowe (5,36%), niepełnosprawność (1,07%) i inne (0,36%).

**Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w mieście?**

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w mieście w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani szczególnie nacisk położyli na przeciwdziałanie bezrobociu oraz rozbudowę mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego. Za równie istotne uznali podjęcie kroków w celu zwiększenia dostępu mieszkańców miasta do pomocy psychologicznej i prawnej, specjalistycznych usług medycznych oraz zakresu pomocy społecznej, a także zapewnienie

możliwości udziału w różnorodnych kursach i szkoleniach oraz organizowanie szerokiej kampanii informacyjnej.

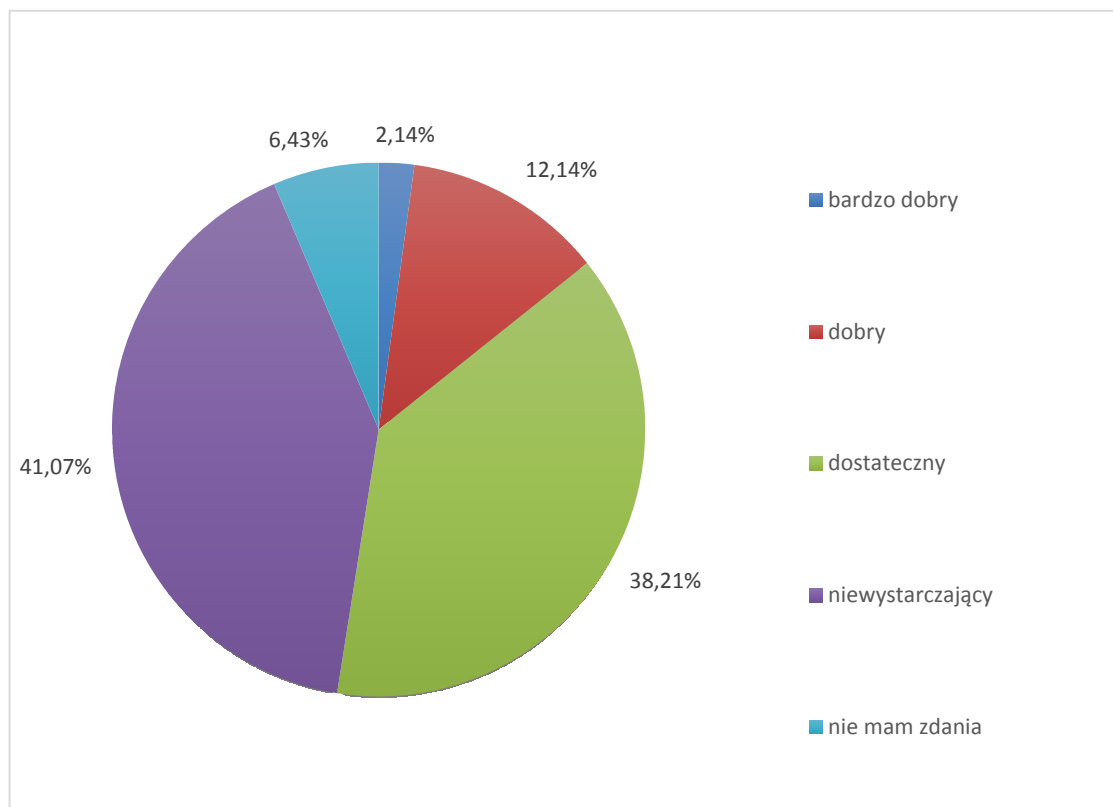
Do ważnych działań, które wymagają podjęcia w mieście, respondenci zaliczyli także przedsięwzięcia służące zmniejszeniu skali problemu uzależnień. Wśród nich uwypatnili te, które wiążą się z profilaktyką oraz zwiększeniem dostępności terapii.

### **Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w mieście**

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w mieście bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. W pierwszej kolejności zaliczyli do nich: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe oraz Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Ważną rolę do odegrania przypisali również Policji, Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi, Straży Miejskiej i placówkom oświatowym. Zwrócili także uwagę na jednostki ochrony zdrowia, spółdzielnie mieszkaniowe, jednostki kultury, Caritas, Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną, kuratorów sądowych, MKRPA oraz świetlice profilaktyczne i socjoterapeutyczne.

Kolejne kwestie poruszone w ankiecie dotyczyły dostępności w mieście placówek służby zdrowia, oświatowo – wychowawczych, kulturalnych oraz obiektów sportowo – rekreacyjnych. Jednocześnie poproszono badanych o wskazanie deficytów w powyższym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

## Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w mieście

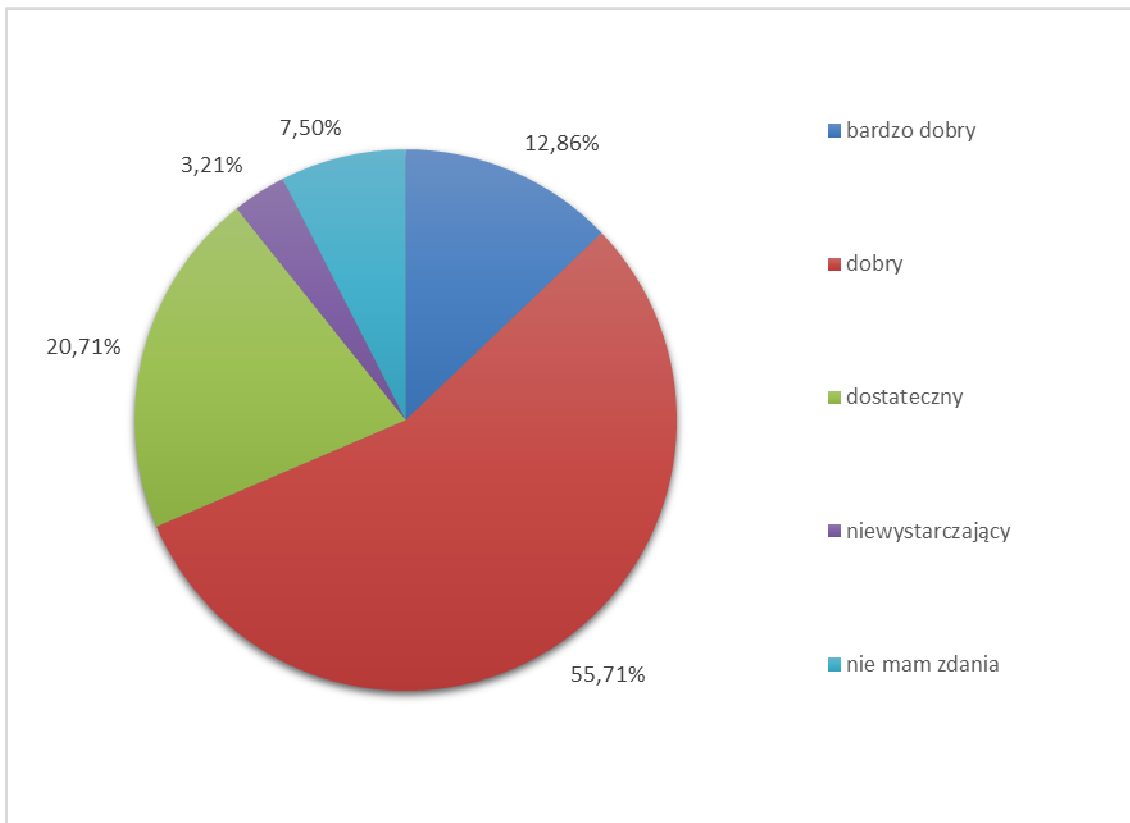


Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość respondentów dostępność placówek podstawowej opieki zdrowotnej ocenia na poziomie niewystarczającym (41,07%) na poziomie dostatecznym (38,21%) ponad (12%) za dobrą, a (2,14%) za bardzo dobrą. Jedyne (6,43%) badanych nie miało w tej sprawie zdania. Do lekarzy, których w mieście brakuje, bądź do których trudno się dostać, ankietowani zaliczali najczęściej: onkologa, kardiologa, okulistę, dermatologa, neurologa, ortopedę, psychiatrę, pulmonologa, stomatologa, alergologa, endokrynologa, laryngologa, chirurga, hematologa, urologa, ginekologa, gastrologa, reumatologa, fizjoterapeutę i pediatrę.

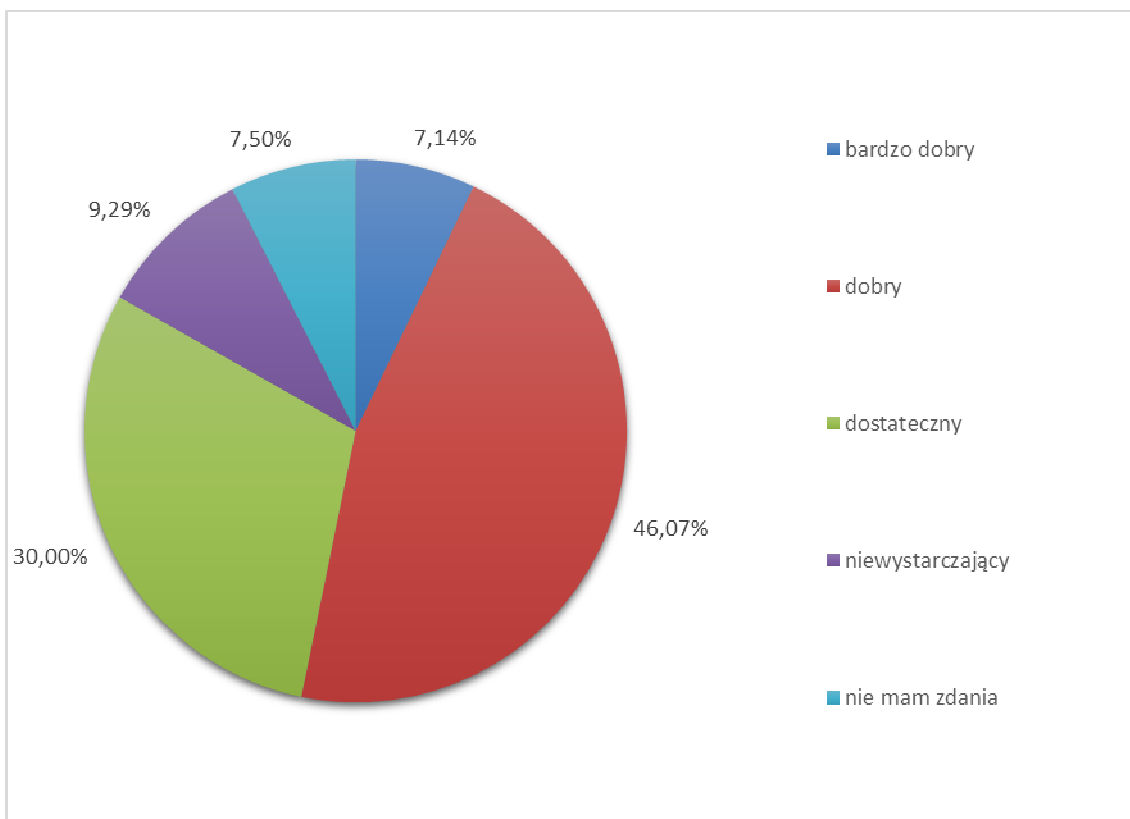
Zdaniem ankietowanych dostęp do specjalistycznych poradni służby zdrowia jest niewystarczający. Codziennie jest dla mieszkańców korzystanie z porad specjalistów poza terenem powiatu np. Gdańsk, Grudziądz, Bydgoszcz.

**Wykres 7. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo – wychowawczych w mieście**



Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

**Wykres 8. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w mieście**



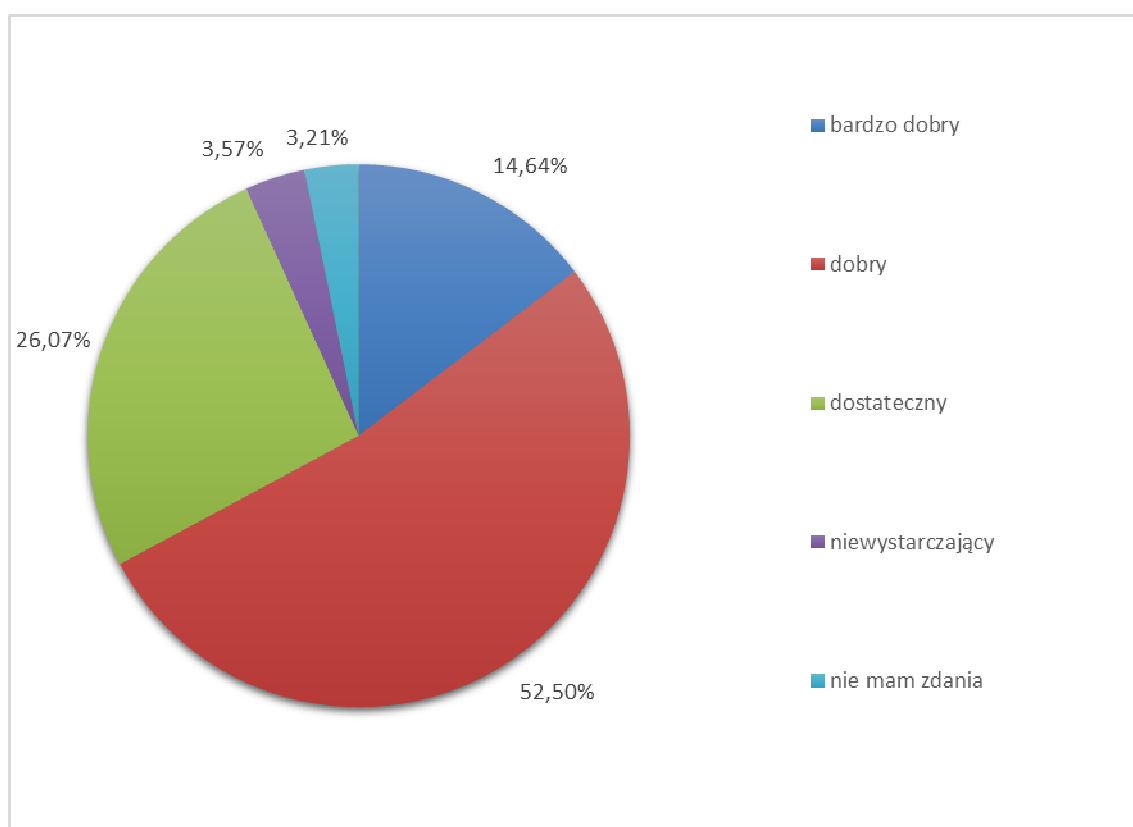


Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Największy odsetek respondentów (odpowiednio 55,71% i 46,07%) stwierdził, że dostęp do placówek oświatowo – wychowawczych i kulturalnych w mieście jest dobry. Za dostateczny uznało go odpowiednio 20,71% i 30%, a za bardzo dobry odpowiednio 12,86% i 7,14% badanych. Negatywnie dostępność placówek oświatowo – wychowawczych i kulturalnych w mieście oceniło odpowiednio 3,21% i 9,29% ankietowanych. Zdania w tej sprawie nie miało odpowiednio 7,50% i 7,50% respondentów.

Wskazując placówki oświatowo – wychowawcze oraz kulturalne, których w mieście brakuje, bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymieniali najczęściej szkoły zawodowe, muzeum, ośrodek szkolno – wychowawczy dla dzieci niepełnosprawnych i żłobek oraz świetlice środowiskowe dla dzieci i parki rozrywki.

### Wykres 9. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo – rekreacyjnych w mieście



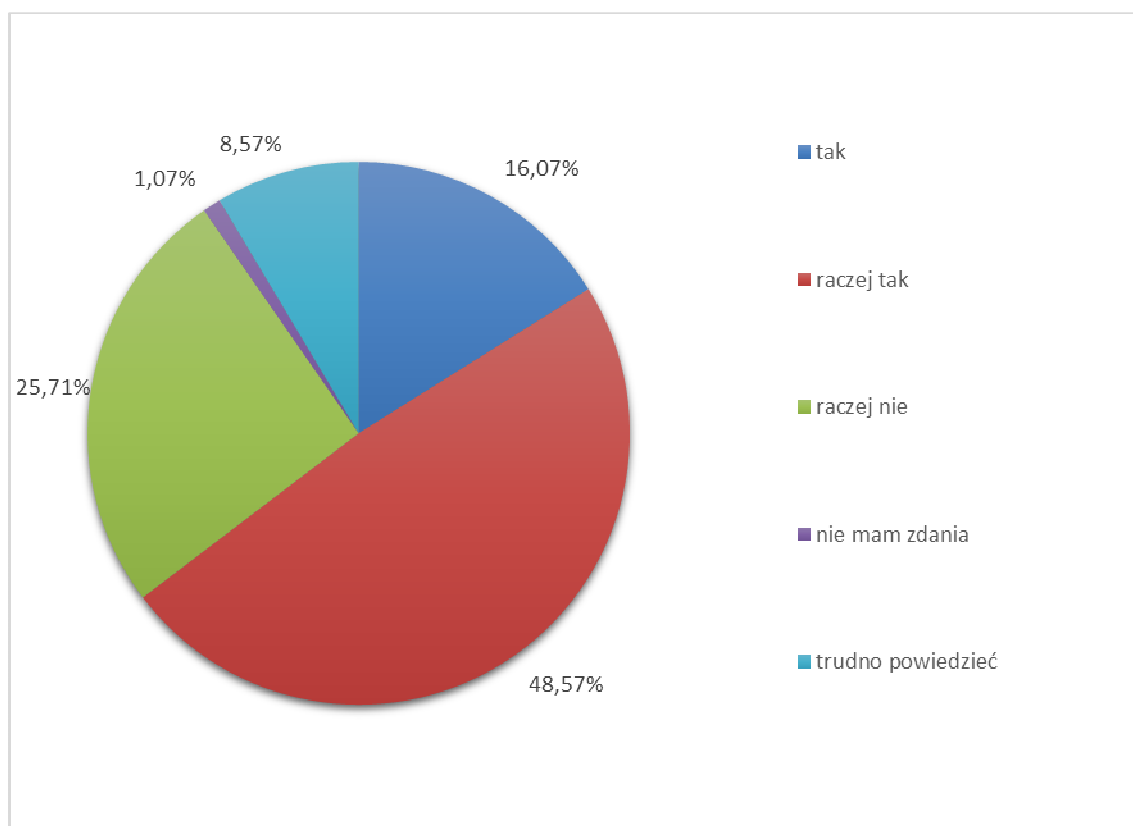
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad 52,50% respondentów dobrze oceniło dostęp do obiektów sportowo – rekreacyjnych w mieście, a kolejne 26,07% uznało, że jest on dostateczny. Ponad 14,64% badanych, że jest bardzo dobry, a niewystarczający dostęp wyraziło jedynie 3,57% ankietowanych. Jednocześnie zdania na ten temat nie miało 3,21% respondentów.

W przypadku infrastruktury sportowo – rekreacyjnej badani dostrzegli więcej deficytów aniżeli w przypadku placówek oświatowo – wychowawczych i kulturalnych. Wśród nich najczęściej wymieniali niedostatek takich obiektów jak: basen, boiska, hale sportowe, place zabaw, kręgielnia, lodowisko całoroczne, skateparki, boiska do koszykówki, ścieżki rowerowe i ścieżki zdrowia, siłownie, trasę motocrossową, boisko do minigolfa, SPA i kryte korty tenisowe.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające uzyskać od respondentów opinie na temat stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

**Wykres 10. Czy czuje się Pan(i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania**



Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

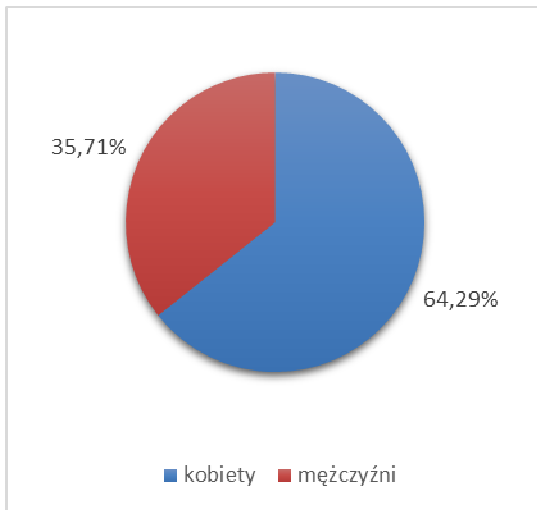
Zdecydowana większość ankietowanych (w sumie 64,64%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmienną opinię wyraziło łącznie 26,78% badanych. Jednocześnie zdania w tej sprawie nie miało 8,57% respondentów.

Wśród 280 ankietowanych osób było 180 kobiet i 100 mężczyzn. W tym w wieku 18 – 34 lata – 92 osoby, w przedziale wiekowym 35 – 59 lat – 166 osoby, w 60 – 64 lata – 21 osób zaś powyżej 64 roku życia 1 osoba. Spośród wszystkich respondentów 47 posiadało wykształcenie wyższe, 104 średnie, 91 zasadnicze zawodowe, 37 gimnazjalne i niższe. 103 osoby posiadają dochody na jedną

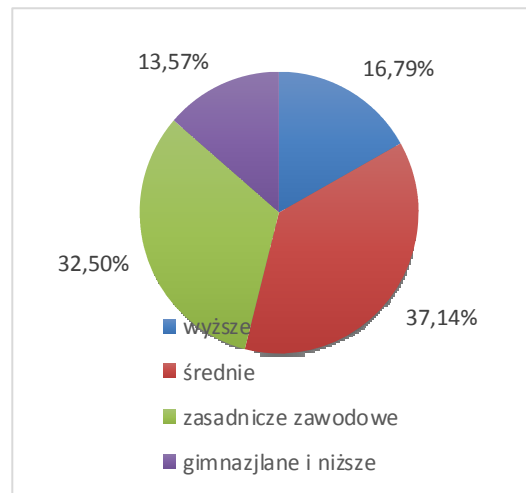
osobę w rodzinie poniżej 500 zł netto, 109 w przedziale 500 – 1.000 zł netto, 68 osób posiada dochody powyżej 1.000 zł netto na osobę w rodzinie.

Poniższe wykresy przedstawiają informacje dotyczące osób ankietowanych (płeć, wiek, wykształcenie, dochody).

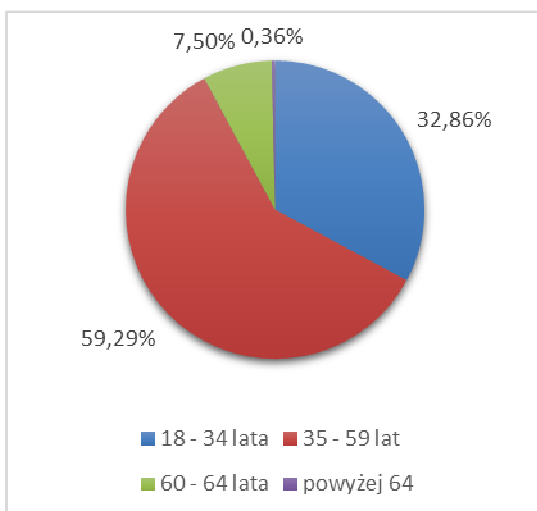
**Wykres 11. Płeć osób ankietowanych**



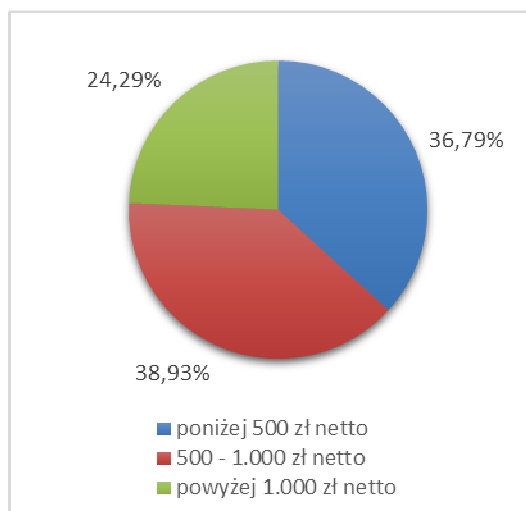
**Wykres 12. Wykształcenie osób ankietowanych**



**Wykres 13. Wiek osób ankietowanych**



**Wykres 14. Dochody na jedną osobę w rodzinie**



Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

## 20. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności,

organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczeństw lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2016 r. w mieście Kwidzyn funkcjonowały 123 stowarzyszenia pozarządowe. Z tego na koniec roku 3 zakończyły swoją działalność oraz tyle samo zawiesiło swoją działalność, 6 jest w trakcie likwidacji zaś jedna jest nieaktywna. W 2016 r. na terenie Miasta Kwidzyn zarejestrowane były również 24 fundacje. Samorząd miasta w oparciu o akt prawa miejscowego (Uchwała XIII/75/15 Rady Miejskiej w Kwidzynie z 26.11.2015 r. w sprawie przyjęcia programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami ustawowo uprawnionymi do prowadzenia działalności pożytku publicznego na 2016 r.), podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych miasta, wsparcia rzeczowego i lokalowego organizacji, doradztwa i konsultacji oraz przekazywania informacji o możliwościach pozyskania środków finansowych z innych źródeł niż budżet miasta. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące niektórych organizacji należących do sektora pozarządowego funkcjonującego w mieście.

**Tabela 51. Dotacje udzielane z budżetu miasta dla organizacji pozarządowych w 2016 r.**

<b>nazwa organizacji</b>
Fundacja „Oswoić czas”
Scena Lalkowa im. Jana Wilkowskiego
Kwidzyński Dyskusyjny Klub Filmowy „Powiększenie”
Stowarzyszenie „Aktywne Społeczeństwo”
Stowarzyszenie Miłośników Orkiestry Dętej „Helikon”
Kwidzyńskie Towarzystwo Kulturalne
Stowarzyszenie Ewangelizacyjne Kerygmat
Towarzystwo Miłośników Ziemi Kwidzyńskiej
Kwidzyńskie Stowarzyszenie Oświatowe
Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Gdańska Hufiec Kwidzyn
Lokalna Fundacja Filantropijna „Projekt”
Stowarzyszenie Miłośników Malarstwa „Kontrasty”
Stowarzyszenie Miłośników Kultury i Tradycji Łowieckich
Parafia pw. Miłosierdzia Bożego w Kwidzynie
Ludowy Klub Sportowy „Nadwiślanin”
Fundacja „Rodzina Ediego”
Młodzieżowe Towarzystwo Sportowe „Basket”
Kwidzyński Klub Karate „Shorin – Ryu”
Kwidzyński Ośrodek Piłkarski „Rodło”
Młodzieżowe Towarzystwo Sportowe
Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego

Kwidzyński Klub Motorowy im. Jana Młynarskiego
Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska Pomorskie
Kwidzyński Klub Lekkoatletyczny „Rodło”
Niezależne Towarzystwo Wędkarskie
Polski Związek Wędkarski Okręg Elbląg Koło Kwidzyn
Dziecięca Szkołka Piłki Nożnej „Smyk”
Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy
Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Gdańska Hufiec Kwidzyn
Młodzieżowe Towarzystwo Sportowe
Stowarzyszenie Rozwoju Sportu SUPRA
Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska Pomorskie
Stowarzyszenie Klub Abstynenta
Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Elbląskiej
Fundacją Edukacji i Rozwoju „FLOW”
Stowarzyszenie „Eko – Inicjatywa”
Stowarzyszenie „Aktywne Społeczeństwo”

Dane Urzędu Miejskiego w Kwidzynie.

W 2015 r. w mieście było 5 parafii Kościoła rzymskokatolickiego, Kościół Zielonoświątkowców i 5 Zborów Świadków Jehowy. Dane szczegółowe na temat parafii Kościoła rzymskokatolickiego przedstawi poniższa tabela.

**Tabela 52. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w mieście w 2015 r.**

lp.	nazwa parafii	adres
1.	Parafia Rzymskokatolicka Miłosierdzia Bożego	82-500 Kwidzyn, ul. Słowackiego 6
2.	Parafia Rzymskokatolicka Świętej Trójcy	82-500 Kwidzyn, ul. Piłsudskiego 47
3.	Parafia Rzymskokatolicka Św. Brata Alberta Chmielowskiego	82-500 Kwidzyn, ul. Piastowska 42
4.	Parafia Rzymskokatolicka Św. Jana Ewangelisty	82-500 Kwidzyn, ul. Targowa 7
5.	Parafia Św. Wojciech Biskupa i Męczennika	82-500 Kwidzyn, ul. Sportowa 3a

## 21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT – (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych

stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniu społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu miasta i obejmuje następujące obszary:

- bezrobocie i ubóstwo,
- rodzina, dziecko i młodzież,
- uzależnienia i przemoc w rodzinie,
- bezdomność,
- starość,
- niepełnosprawność,
- kapitał społeczny i ludzki.

<b>Obszar BEZROBOCIE I UBÓSTWO</b>	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>• prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zjawiska bezrobocia w mieście, w tym wśród kobiet,</li> <li>• prowadzenie przez pracowników socjalnych działań służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym osób w wieku 45 lat i więcej,</li> <li>• przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia,</li> <li>• upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach,</li> <li>• rozpowszechnianie ofert pracy z zagranicy,</li> <li>• pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rynek pracy bardzo zależny od poziomu gospodarki krajowej i światowej.</li> </ul>

<p>Europejskiej),</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa,</li> <li>• prowadzenie działań mających na celu zachęcanie inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy,</li> <li>• prowadzenie działań wpływających na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy.</li> </ul>	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> <li>• maleje poziom bezrobocia w gminie, w tym wśród kobiet,</li> <li>• wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy,</li> <li>• korzystanie przez osoby bezrobotne z dostępu do europejskich rynków pracy,</li> <li>• możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej),</li> <li>• wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach,</li> <li>• istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• występowanie w gminie zjawiska dziedziczenia bezrobocia,</li> <li>• bezrobocie osób młodych,</li> <li>• istnienie zjawiska dziedziczenia biedy.</li> </ul>

<b>Obszar RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ</b>	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>• prowadzenie działań mających na celu zapobieganie dysfunkcjom rodzin,</li> <li>• koordynacja działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież,</li> <li>• rozwijanie opieki przedszkolnej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• mała oferta poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia,</li> <li>• brak działań inicjujących powstawanie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin</li> </ul>

<p>i szkolnictwa podstawowego,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• prowadzenie działań na rzecz rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego,</li> <li>• współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży,</li> <li>• propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei wolontariatu,</li> <li>• prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia,</li> <li>• prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu nauczania.</li> </ul>	<p>i osób samotnie wychowujących dzieci,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• mała liczba analiz potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży,</li> <li>• brak rozwoju sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży,</li> <li>• brak działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców gminy.</li> </ul>
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> <li>• możliwość poprawy skuteczności pomocy udzielanej rodzinom, dzieciom i młodzieży dzięki koordynacji działań instytucji wspierających te grupy,</li> <li>• dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej,</li> <li>• odpowiednia dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych,</li> <li>• możliwość kontynuowania przez młodzież nauki na poziomie ponadgimnazjalnym,</li> <li>• zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych,</li> <li>• istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży,</li> <li>• wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców,</li> <li>• odpowiednie warunki do prowadzenia pracy socjalnej,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych,</li> <li>• niewystarczające rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży w gminie,</li> <li>• wzrost liczby rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego,</li> <li>• brak grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci,</li> <li>• niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży,</li> <li>• niewielka liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży,</li> <li>• słaba dostępność do opieki medycznej.</li> </ul>



<ul style="list-style-type: none"> <li>• ciągła pedagogizacja rodziców,</li> <li>• polityka prorodzinna.</li> </ul>	
---	--

<b>Obszar UZELEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE</b>	
<b>mocne strony</b>	<b>słabe strony</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• prowadzenie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień,</li> <li>• zapewnianie dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień,</li> <li>• kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe,</li> <li>• prowadzenie wśród nauczycieli, rodziców i sprzedawców napojów alkoholowych działań edukacyjno – szkoleniowych w zakresie uzależnień ,</li> <li>• diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej, narkotykowej wśród dzieci i młodzieży,</li> <li>• prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,</li> <li>• inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,</li> <li>• prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży</li> <li>• prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,</li> <li>• utworzenie zespołu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• mała liczba kadry pracującej z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie.</li> </ul>

<p>interdyscyplinarnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjnoedukacyjnych,</li> <li>• zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.</li> </ul>	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> <li>• wzrasta liczba osób wyleczonych z uzależnienia,</li> <li>• dostęp do wsparcia dla osób uzależnionych oraz ofiar i sprawców przemocy w rodzinie,</li> <li>• zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami,</li> <li>• zwiększa się liczba rodzin objętych poradnictwem i interwencją z powodu przemocy,</li> <li>• funkcjonowanie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,</li> <li>• wzrastająca wśród dzieci i młodzieży świadomość zagrożenia uzależnieniami,</li> <li>• istnienie organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,</li> <li>• spadek liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań zespołu interdyscyplinarnego,</li> <li>• niezwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej,</li> <li>• niezmniejszające się skala zjawiska nielegalność sprzedaży napojów alkoholowych,</li> <li>• nie wzrasta ilość kadry pracującej z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie.</li> </ul>

wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia, • powołanie zespołu interdyscyplinarnego.	
---	--

<b>Obszar BEZDOMNOŚĆ</b>	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>• diagnozowanie problemu bezdomności,</li> <li>• zapobieganie bezdomności oraz prowadzenie działań na rzecz osób bezdomnych,</li> <li>• informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy,</li> <li>• zapewnianie osobom bezdomnym schronienia,</li> <li>• udzielanie wsparcia osobom bezdomnym przybywającym z innych gmin,</li> <li>• zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności,</li> <li>• opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności,</li> <li>• współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych,</li> <li>• realizacja kontraktów socjalnych z bezdomnymi przebywającymi w schronisku.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• brak działań na rzecz reintegracji zawodowej osób bezdomnych,</li> <li>• brak standaryzacji usług świadczonych bezdomnym (dotyczy etapów wychodzenia z bezdomności),</li> <li>• niewielka liczba działań uwrażliwiających mieszkańców na problem bezdomności.</li> </ul>
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> <li>• odpowiedni potencjał kadrowy do poprawy jakości usług świadczonych osobom bezdomnym,</li> <li>• posiadanie przez bezdomnych wiedzy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• występowanie problemu bezdomności,</li> <li>• ograniczone możliwości realizowania indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności,</li> </ul>

<p>o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• brak zjawiska minimalizowania problemów osób bezdomnych,</li> <li>• możliwość zapewnienia schronienia osobom bezdomnym.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• niski poziom społecznej akceptacji osób bezdomnych,</li> <li>• brak w mieście organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych,</li> <li>• niewzrastająca liczba osób wychodzących z bezdomności.</li> </ul>
--	--

<b>Obszar STAROŚĆ</b>	
mocne strony	słabe strony,
<ul style="list-style-type: none"> <li>• informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy,</li> <li>• podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi,</li> <li>• świadczenie osobom starszym usług opiekuńczych,</li> <li>• kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej,</li> <li>• podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych,</li> <li>• potencjał kadrowy firmy świadczącej osobom starszym usługi opiekuńcze.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ograniczone działania inicjujące powstawanie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób starszych,</li> <li>• niezapewnianie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy (kluby seniora, dom dziennego pobytu),</li> <li>• ograniczone możliwości kontynuowania przez osoby starsze aktywności zawodowej,</li> <li>• niewystarczająca działalność w kierunku usuwania barier architektonicznych,</li> <li>• ułatwiającej osobom starszym codzienne życie oraz podniesienie im poziomu życia,</li> <li>• brak działań mających na celu uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby i problemy osób starszych,</li> <li>• mała liczba działań prozdrowotnych na rzecz osób starszych.</li> </ul>
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> <li>• posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy,</li> <li>• wzrost liczby osób starszych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zjawisko marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych,</li> <li>• wzrost liczby osób starszych,</li> </ul>

<p>korzystających z usług opiekuńczych,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny,</li> <li>• możliwość umieszczania osób w DPS,</li> <li>• istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• niski poziom życia osób starszych,</li> <li>• nieodpowiedni dostęp osób starszych do małych form pomocy (kluby seniora, dom dziennego pobytu),</li> <li>• nieodpowiednia do potrzeb osób starszych infrastruktura techniczna,</li> <li>• występowanie zjawiska migracji osób młodych z gminy do większych jednostek administracyjnych,</li> <li>• długi czas oczekiwania na umieszczenie w DPS.</li> </ul>
--	---

<b>Obszar NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ</b>	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>• informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy,</li> <li>• świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,</li> <li>• prowadzenie działań mających na celu zwiększenie wśród mieszkańców miasta akceptacji osób niepełnosprawnych,</li> <li>• udział w likwidowaniu barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym,</li> <li>• upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy,</li> <li>• tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo – wychowawczych,</li> <li>• uwrażliwianie społeczności lokalnej na</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• istnienie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie,</li> <li>• brak danych statystycznych dotyczących liczby osób niepełnosprawnych,</li> <li>• podejmowanie współpracy z podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym.</li> </ul>

<p>problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,</li> <li>• inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych,</li> <li>• wspieranie wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych.</li> </ul>	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> <li>• posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia,</li> <li>• funkcjonowanie grup wsparcia i instytucji dla osób niepełnosprawnych,</li> <li>• posiadanie przez osoby niepełnosprawne wystarczającej wiedzy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy,</li> <li>• wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych,</li> <li>• istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,</li> <li>• niemarginalizowanie problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych,</li> <li>• umożliwienie dostępu do bazy rehabilitacyjnej.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wrastająca liczba osób niepełnosprawnych wymagających opieki,</li> <li>• zwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających wsparcia,</li> <li>• wzrost liczby dzieci wymagających umieszczenia w grupach i klasach integracyjnych,</li> <li>• bariery utrudniające codzienne życie osobom niepełnosprawnym,</li> <li>• zbyt mała liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne,</li> <li>• brak wystarczającej dostępności do bazy rehabilitacyjnej.</li> </ul>

<b>Obszar KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI</b>	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>• odpowiednia do potrzeb liczba</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• mała liczba organizacji pozarządowych</li> </ul>

<p>pracowników socjalnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego,</li> <li>• diagnozowanie problemów społecznych w mieście,</li> <li>• informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia,</li> <li>• poprawianie jakości obsługi osób korzystających ze wsparcia MOPS,</li> <li>• przeciwdziałanie negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej,</li> <li>• podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi,</li> <li>• prowadzenie działań zapobiegających wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej.</li> </ul>	<p>na polu pomocy społecznej,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• mała liczba placówek pomocy społecznej w mieście.</li> </ul>
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> <li>• dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w ośrodku pomocy społecznej,</li> <li>• nie zwiększa się liczba beneficjentów przypadająca na jednego pracownika socjalnego,</li> <li>• duża wiedza pracowników socjalnych na temat problemów występujących w gminie,</li> <li>• posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej wiedzy o dostępnych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wolne tempo zmieniania się na korzyść wizerunku sektora pomocy społecznej,</li> <li>• niedostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej,</li> <li>• rosnąca liczba zadań gminy w zakresie pomocy społecznej i wspierania rodziny.</li> </ul>

<p>formach wsparcia,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• odpowiednia jakość obsługi osób korzystających ze wsparcia MOPS,</li> <li>• posiadanie przez pracowników pomocy społecznej wiedzy na temat instytucji wsparcia i organizacji pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom,</li> <li>• istnienie organizacji pozarządowych,</li> <li>• włączenie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania pomocowe,</li> <li>• dobrze finansowany system pomocy społecznej,</li> <li>• stosowanie aktywizacyjnych metod w pomocy społecznej,</li> <li>• możliwość pozyskiwania środków z Unii Europejskiej.</li> </ul>	
--	--

## 22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kwidzyna obejmowała kilkanaście zagadnień.

Analiza **sytuacji demograficznej** wykazała, że w mieście na przestrzeni lat 2013 – 2015 liczba mieszkańców nieznacznie zmalała, zarówno osób w wieku produkcyjnym, jak również dzieci i młodzieży. Natomiast jeżeli chodzi o seniorów pierwotnie nastąpił spadek, zaś w kolejnym roku nastąpił wzrost. Można wnioskować, że poziom odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji na terenie miasta dla dzieci i młodzieży jest wystarczający. Z kolei dostęp do usług medycznych i rehabilitacyjnych dla osób starszych jest niewystarczający, co pokrywa się w odpowiedziach przeprowadzonych ankiet.

W odniesieniu do **infrastruktury technicznej**, diagnoza pozwoliła stwierdzić, iż jest ona stale rozwijana. Jeśli chodzi o **komunikację** w mieście, można przyjąć, że układ komunikacyjny znacząco się rozwinął, szczególnie po oddaniu do użytku mostu przez Wisłę.



Analiza **sytuacji gospodarczej** wykazała, że w mieście skupia się przemysł, w którym dominującą rolę odgrywają następujące branże: papiernicza, elektroniczna, spożywcza, drzewna i transportowa. Na terenie Kwidzyna znajduje się Specjalna Strefa Ekonomiczna, w której mieszczą się najważniejsze ośrodki przemysłowe w mieście, eksportujące swoje wyroby do klientów z Polski i Europy. Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w mieście w latach 2013 – 2015 nieznacznie zmalała, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym.

Gospodarka determinuje sytuację na **rynku pracy**. Jej analiza wykazała, że na koniec 2015 roku liczba osób bezrobotnych w mieście spadła w porównaniu z latami poprzednimi, wśród osób pozostających bez pracy w latach 2013 – 2015 większość stanowiły kobiety. Najczęściej bez zatrudnienia pozostawały osoby w przedziale wiekowym 25 – 34 lat, z krótkim stażem pracy.

Wpływ na **zasoby i warunki mieszkaniowe**, w latach 2013 – 2015 miała zwiększająca się liczba nowo oddanych mieszkań w mieście. Jednocześnie zmniejszała się liczba mieszkań będących w zasobach Miasta Kwidzyna. W analizowanym okresie spadała również liczba rodzin, które nie mogąc pokryć całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywały dodatek mieszkaniowy i energetyczny. Wahaniom uległa również liczba lokali socjalnych w zasobach gminy.

**Bezdomność** w Mieście Kwidzyn nie urasta jeszcze do rangi problemu społecznego, można nawet zauważyć, że ilość osób bezdomnych zmalała. W 2015 roku liczba rodzin i przebywających w nich osób objętych wsparciem z powodu bezdomności wynosiła odpowiednio 125 i 127.

Jeśli chodzi o **zasoby edukacyjne** miasta, na jego terenie funkcjonuje 8 żłobków, 10 przedszkoli, 6 szkół podstawowych, 4 szkoły gimnazjalne i 7 szkół ponadgimnazjalnych, nastąpił wzrost placówek oświatowo – wychowawczych.

Co do **instytucji kultury**, w mieście funkcjonuje kino oraz scena teatralna przyjmująca gościnne występy. Poza tym organizatorem życia kulturalnego w mieście jest Biblioteka Miejsko – Powiatowa, Kwidzyńskie Centrum Kultury, liczne organizacje pozarządowe i zespoły muzyczne.

**Infrastruktura sportowo – rekreacyjna** w mieście jest dobrze rozwinięta. Składają się na nią m.in. takie obiekty, jak: nowo otwarty kompleks sportowy z basenami i zjeżdżalnią, hale sportowe, kompleks sportowy, w którego skład wchodzi boiska, w tym piłkarskie i do siatkówki, stadion lekkoatletyczny, korty tenisowe i tenisowa ściana treningowa. Miasto dysponuje też wielofunkcyjnym boiskiem asfaltowym do gier zespołowych. Mieszkańcy mają do dyspozycji tory do gry w bocce, skatepark, place zabaw dla dzieci, pole do minigolfa, stoły plenerowe do tenisa stołowego oraz kosze do gry w koszykówkę.

Miasto posiada bogate i różnorodne **walory turystyczne**. Przez Kwidzyn przebiegają znakowane szlaki turystyczne: **szlak pieszy Napoleoński** (zielony), **Kopernikowski** (czerwony), **szlak rowerowy Doliną Dolnej Wisły**, szlaki spacerowe na terenie lasów Miłosna oraz **szlak**

**kajakowy rzeką Liwą**, która przepływa przez Kwidzyn i jego najbliższe okolice. Na obrzeżach miasta mieści się ośrodek jeździecki wraz z hipodromem do pokazów konnych. Kwidzyn oprócz szlaków rowerowych (trasa ponad 150 km) ma też swój szlak kajakowy na rzece Liwie.

**Infrastruktura zdrowotna**, w Mieście Kwidzyn to kilkanaście zakładów podstawowej opieki zdrowotnej, usługi medyczne świadczą również prywatne praktyki lekarskie, działa wiele aptek. Schorzeniami najczęściej występującymi u mieszkańców są: choroby tarczycy, cukrzyca, choroby układu krążenia, nadciśnienie, choroby naczyń mózgowych i niedokrwienne choroby serca, a także astma i przewlekłe choroby układu nerwowego.

Analiza **sytuacji dziecka** w mieście wykazała, że problemami, które najczęściej dosięgają dzieci, młodzież i ich rodziny są dysfunkcje występujące w domu odnoszące się do zaniedbań rodziców wobec dzieci oraz ich bezradności opiekuńczo – wychowawcza. Podkreślono również występowanie w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej problemów agresji i przemocy oraz sięgania po środki uzależniające takie jak alkohol, papierosy czy dopalacze.

Jeśli chodzi o stan **bezpieczeństwa publicznego**, w 2015 roku najczęściej dochodziło w mieście do kradzieży mienia i włamań.

Szeroko rozumianą **pomoc społeczną** w mieście świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, którego kadrę w 2016 roku stanowiły 63 osoby. Wskaźnik zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców był spełniony.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w mieście w latach 2014 – 2016 spadała z roku na rok. Największą grupę w ich gronie stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny ubogie. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdziły dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej; w latach 2014 – 2016 najczęstszą przyczyną było ubóstwo, w dalszej kolejności bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz długotrwała lub ciężka choroba. W mniejszym stopniu mieszkańcy miasta korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa czy trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Na koniec 2015 roku na infrastrukturę socjalną miasta, obok MOPS, składały się: Dom Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, funkcjonujące w ramach placówek opiekuńczo – wychowawczych „Domy dla Dzieci”, placówki wsparcia dziennego, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które jako jednostka powiatowa obejmuje zasięgiem działania również mieszkańców miasta.

Analiza **sytuacji osób niepełnosprawnych** – znane są jedynie dane z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z roku 2011 dotyczące poziomu powiatu, według tych informacji

w powiecie kwidzyńskim jest 9.148 osób niepełnosprawnych, z czego większość w wieku produkcyjnym. Warto dodać, że dla mieszkańców Miasta Kwidzyna, Zespół Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku, wydał w 2014 roku 817 orzeczeń, a w roku następnym 965.

Diagnoza **problemów uzależnień i przemocy w rodzinie** pokazała, że ich rozmiar wyłaniający się z danych statystycznych może się różnić od faktycznego stanu. Świadczą o tym odczucia mieszkańców, którzy w badaniach ankietowych i monitoringowych często zaliczali te zjawiska do najpoważniejszych problemów społecznych w mieście.

W roku 2015 wysokość kwot wydatkowanych w mieście na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego, po czym w roku 2016 znacznie wzrosła. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście w latach 2015 – 2016 nieznacznie zmalała w stosunku do roku 2014 r.

Dla przykładu można podać, że Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach podejmowanych działań w roku 2014 wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego w stosunku do 57 osób, zaś w 2015 roku 40.

Obok MKRPA ważną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w mieście pełniły inne jednostki Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym, świetlice środowiskowe, grupy samopomocowe, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, NZOZ Przychodnia Leczenia Uzależnień oraz Stowarzyszenie Klub Abstynenta.

**Badania ankietowe w środowisku lokalnym** wykazały, że za największe atuty miasta mieszkańcy uważają dobre położenie geograficzne oraz walory krajobrazowe. Podkreślają również sprawną administrację oraz bogatą sieć placówek i obiektów oświatowo – wychowawczych, kulturalnych, sportowo – rekreacyjnych, usługowych, służby zdrowia czy pomocy społecznej. Zwracali także uwagę na dobre funkcjonowanie instytucji samorządowych oraz istnienie strefy ekonomicznej, bogatą ofertę inwestycyjną, funkcjonowanie zakładów przemysłowych zapewniających miejsca pracy, a także rozwijające się budownictwo mieszkaniowe.

Najczęściej wymienianymi przez mieszkańców słabościami były: zły stan dróg lokalnych, ograniczona liczba miejsc parkingowych, brak ścieżek rowerowych, niedostateczne oświetlenie ulic i dróg. Za ważne problemy respondenci uznali również ograniczoną liczbę mieszkań komunalnych oraz utrudniony dostęp do usług medycznych wybranych specjalizacji.

Do problemów najczęściej występujących w mieście, mieszkańcy zaliczyli ubóstwo i alkoholizm, jak też bezrobocie, a na kolejnych miejscach dysfunkcyjność rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci i rozpad więzi rodzinnych, długotrwałe choroby, złe warunki mieszkaniowe i problemy

związane z przemocą w rodzinie. Jednocześnie stwierdzili, że grupami, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych w mieście, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem, także ci, którzy mają problemy mieszkaniowe, osoby starsze i samotne.

Według mieszkańców, działania, jakie należałoby podjąć w mieście w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi, powinny przede wszystkim skupić się na przeciwdziałaniu bezrobociu oraz rozbudowie mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego. Za równie istotne uznali podjęcie kroków w celu zwiększenia dostępności pomocy psychologicznej, prawnej, specjalistycznych usług medycznych.

Analiza **sektora pozarządowego** w mieście pozwoliła stwierdzić, iż w 2016 roku w Mieście Kwidzyn funkcjonowało ponad 100 organizacji pozarządowych. Samorząd miasta podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych miasta, wsparcia rzeczowego i lokalowego organizacji, doradztwa i konsultacji oraz przekazywania informacji o możliwościach pozyskania środków finansowych z innych źródeł niż budżet miasta. W mieście w 2015 roku było 5 parafii Kościoła Rzymskokatolickiego, Kościół Zielonoświątkowców i 5 Zborów Świadków Jehowy.

Dokonana z udziałem przedstawicieli samorządu miasta **analiza SWOT** umożliwiła identyfikację mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją, pomagając jednocześnie usystematyzować zgromadzoną dotychczas wiedzę.

Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, do opracowania założeń polityki społecznej Miasta Kwidzyna na lata 2017 – 2023.

Zostały one przedstawione w części programowej strategii i zawierają działania, które powinny przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych tak występujących w mieście obecnie, jak i w najbliższych latach.

Działania te są wyznaczone w następujących obszarach:

**1. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom poprzez:**

- zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego,
- wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy,
- pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym,

**2. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez:**

- wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania,
- pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia,
- wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju,

- 3. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym poprzez:**
- usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki,
  - ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych,
- 4. Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie poprzez:**
- zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia,
  - profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- 5. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w mieście poprzez:**
- przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich,
  - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców,
- 6. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego poprzez:**
- wzmacnianie kadr pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej,
  - wyzwalanie aktywności obywatelskiej,
  - wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców

## **23. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH**

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie miasta lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i nie tylko.

### **Wybrane instytucje oferujące pomoc i wsparcie.**

Poniżej zamieszczone karty zasobów przedstawiają szczegółową informację na temat części tych jednostek.

#### **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie**

ul. Grudziądzka 6 , 82-500 Kwidzyn

#### **Podmiot prowadzący jednostkę:**

Ośrodek jest jednostką organizacyjną podległą Radzie Miejskiej w Kwidzynie

#### **Zakres usług oferowanych przez jednostkę:**

Zadania Ośrodka w zakresie pomocy społecznej obejmują:

- pryzyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracę socjalną,
- prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizację zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych.

Zadania realizowane na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych :

- pryzyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą.

Realizacja ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów dotyczy:

- pryzyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych zgodnie z ustawą oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Zadania Ośrodka w zakresie ustawy o dodatkach mieszkaniowych dotyczą :

- pryzyznawania i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz dodatków energetycznych.

W ramach zadań ustawy o systemie oświaty Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej organizuje bezpłatny przewóz i opiekę w czasie przewozu uczniów do placówek oświatowych.

Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dotyczą:

- wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych m.in. poprzez działania asystenta rodziny,
- współfinansowanie kosztów pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Realizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odbywa się głównie poprzez:

- uczestnictwo w pracach zespołu interdyscyplinarnego,
- obsługa organizacyjno – techniczna zespołu interdyscyplinarnego,
- podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę niebieskiej karty.

Realizacja ustawy o Karcie Dużej Rodziny dotyczy:

- pryzyznawanie rodzinom wielodzietnym Karty Dużej Rodziny.

Realizacja ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci odbywa się poprzez

- pryzyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi stację socjalną, której głównym

zadaniem jest prowadzenie punktu wydawania leków oraz sprzętu rehabilitacyjnego.

**Kategoria osób objętych wsparciem:**

Mieszkańcy Kwidzyna znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej z powodu ubóstwa lub innych przyczyn (np. przemoc, nadużywanie alkoholu itp.).

**Dom Pomocy Społecznej**

ul. Malborska 18, 82-500 Kwidzyn

**Podmiot prowadzący jednostkę:**

Powiat Kwidzyński.

**Zakres usług oferowanych przez jednostkę:**

Usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb.

**Kategoria osób objętych wsparciem:**

Osoby niepełnosprawne, przewlekle chore wymagające całodobowej opieki.

**Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kwidzynie**

ul. Chopina 26/201, 82-500 Kwidzyn

**Podmiot prowadzący jednostkę:**

Fundacja Edukacji i Rozwoju „FLOW”

**Zakres usług oferowanych przez jednostkę:**

- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej, prowadzenie programów profilaktycznych
- doraźna pomoc osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej (szczególnie ofiarom przemocy, nałogów, nagłych strat i zdarzeń losowych)
- świadczenie specjalistycznych usług psychologicznych i pedagogicznych.

**Kategoria i osób objętych wsparciem:**

Mieszkańcy powiatu kwidzyńskiego będący w trudnej sytuacji – 350 osób i około 200 w programach profilaktycznych.

**Placówki wsparcia dziennego – (od stycznia 2017 r.)**

Warszawska 13, Miłosna 1, Hallera 5, 82-500 Kwidzyn

**Podmiot prowadzący jednostki:**

Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Elbląskiej pw. św. Józefa w Kwidzynie.

**Zakres usług oferowanych przez jednostkę:**

- zajęcia socjoterapeutyczne i profilaktyczne,
- pomoc w nauce,
- eliminowanie zaburzeń występujących w wychowaniu,
- zagospodarowanie czasu wolnego,
- wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci.

**Kategoria osób objętych wsparciem:**

Dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych w wieku 6 – 17 lat.

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kwidzynie**

ul. Grudziądzka 30, 82-500 Kwidzyn

**Podmiot prowadzący jednostkę:**

Powiat Kwidzyński

**Zakres usług oferowanych przez jednostkę :**

- organizowanie opieki w pieczy zastępczej i pokrywanie kosztów utrzymania dzieci,
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnionym opuszczającym rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo – wychowawcze, MOW, Zakłady Poprawcze,
- prowadzenie Domów Pomocy Społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,
- prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej, pomoc w integracji cudzoziemcom, którzy posiadają status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych: turnusów rehabilitacyjnych, usuwanie barier architektonicznych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.

**Kategoria osób objętych wsparciem:**

Rodziny zastępcze, osoby niepełnosprawne, usamodzielniani wychowankowie (rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo – wychowawczych, MOW, Zakładów Poprawczych), osoby i rodziny – ofiary przemocy lub innych sytuacji kryzysowych, cudzoziemcy.



**Centrum Domów dla Dzieci w Kwidzynie**

ul. Grudziądzka 8, 82-500 Kwidzyn

W skład Centrum wchodzi następujące wyodrębnione organizacyjnie placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego

- placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego Dom dla Dzieci w Kwidzynie,
- placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego Dom dla Dzieci w Kwidzynie,
- placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego Dom dla Dzieci w Ryjewie,

Obszarem działalności Centrum jest powiat kwidzyński.

**Podmiot prowadzący jednostkę:**

Powiat Kwidzyński

**Zakres usług oferowanych przez jednostkę :**

Placówki funkcjonujące w ramach Centrum realizują zadania systemu pieczy zastępczej, sprawowanej w formie instytucjonalnej.

Placówki socjalizacyjne zapewniające całodobową opiekę i wychowanie dzieciom w wieku od 10 lat pozbawionym trwale lub okresowo opieki rodzicielskiej

Przyjęcie dziecka do placówki następuje na podstawie postanowienia sądu rodzinnego.

**Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Kwidzynie**

ul. Moniuszki 5, 82-500 Kwidzyn

**Podmiot prowadzący jednostkę:**

Samorząd Województwa Pomorskiego

**Zakres usług oferowanych przez jednostkę :**

- placówka resocjalizacyjno – rewalidacyjna przeznaczona dla dziewcząt niedostosowanych społecznie i upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim.
- w placówce funkcjonuje: internat, Gimnazjum Specjalne, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna.

**Kategoria osób objętych wsparciem:**

Dziewczęta w wieku 13 – 18 lat – skierowane przez Sąd Rodzinny.

**Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Leczenia Uzależnień**

ul. Warszawska 18A , 82-500 Kwidzyn

**Podmiot prowadzący jednostkę:**

Osoba fizyczna

**Zakres usług oferowanych przez jednostkę:**

- diagnoza, psychoterapia osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych.
- terapia współzależnienia, psychoterapia DDA, pomoc osobom doświadczającym przemocy.

**Kategoria osób objętych wsparciem:**

Osoby: uzależnione od alkoholu i środków psychoaktywnych, współzależnione, doświadczające przemocy.

**Samodzielny Publiczny Ośrodek Terapii i Rehabilitacji dla Dzieci**

ul. Kołłątaja 4, 82-500 Kwidzyn

**Podmiot prowadzący jednostkę:**

Miasto Kwidzyn

**Zakres usług oferowanych przez jednostkę:**

- rehabilitacja tj. fizykoterapia oraz kinezyterapia, terapia logopedyczna, psychologiczna, pedagogiczna oraz zajęciowa.
- opieka lekarzy: specjalisty rehabilitacji medycznej oraz neurologa dziecięcego nad dziećmi korzystającymi z usług SPOTiR.

**Kategoria osób objętych wsparciem:**

Dzieci niepełnosprawne i zagrożone niepełnosprawnością w wieku 0 – 18 lat oraz posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – do ukończenia 25 roku życia.

**NZOZ Centrum Psychiatrii Poradnia Zdrowia Psychicznego**

ul. Kamienna 15, 82-500 Kwidzyn

**Zakres usług oferowanych przez jednostkę :**

Poradnia zdrowia psychicznego

**Kategoria osób objętych wsparciem:**

Pacjenci z zaburzeniami psychicznymi

**Zespół Szkół Specjalnych w Kwidzynie**

ul. Ogrodowa 2

**Podmiot prowadzący jednostkę :**

Powiat Kwidzyński

**Zakres usług oferowanych przez jednostkę:**

Kształcenie, wychowanie, opieka oraz rewalidacja dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi i autyzmem.

**Kategoria osób objętych wsparciem:**

Rodzice dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym, głębokim i niepełnosprawnościami sprzężonymi. Dzieci w wieku 13 – 23 lata (po ukończeniu szkoły podstawowej).

W 2015 r. mieszkańcy Kwidzyna korzystali również z oferty jednostek wsparcia działających poza miastem. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 53. Jednostki wsparcia spoza miasta, z ofert, których korzystali jego mieszkańcy w 2015 r.**

<b>nazwa i adres instytucji</b>	<b>kategoria klienta</b>
Domy Pomocy Społecznej	osoby niepełnosprawne
Schroniska dla bezdomnych	osoby bezdomne
Domy samotnych Matek	samotne matki
Specjalne Ośrodki Szkolno – Wychowawcze	osoby niepełnosprawne
Środowiskowe Domy Samopomocy	osoby niepełnosprawne
Centrum Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	osoby niepełnosprawne
Zakłady Opiekuńczo Lecznicze	osoby niepełnosprawne
Ośrodki Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawcze	osoby niepełnosprawne

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie

### **III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA**

#### **1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ**

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kwidzyna na lata 2017 – 2023, jest następująca:

**Kwidzyn miasto realizujące politykę społeczną zmierzającą do polepszenia całokształtu życia mieszkańców oraz stwarzające możliwości aktywności społecznej, rozwoju i zaspakajania potrzeb.**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

#### **Cel strategiczny 1 :**

**Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.**

#### **Cele operacyjne:**

1. Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
2. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.
3. Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

#### **Kierunki działań do celu operacyjnego 1 :**

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców miasta.
2. Wsparcie osób ubogich pracą socjalną, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.
3. Promowanie wśród zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.
4. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
5. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego.
6. Zapewnienie oferty spędzania czasu wolnego.
7. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz zagrożonych

i dotkniętych ubóstwem.

8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz kościołem działającymi na rzecz ubogich.
9. Realizacja wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Kwidzyn na lata 2015 – 2020.

#### **Kierunki działań do celu operacyjnego 2 :**

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach. Współpraca w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.
3. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez MOPS.
4. Wspieranie przedsiębiorczości.
5. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
6. Wpływanie na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.
7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi.

#### **Kierunki działań do celu operacyjnego 3 :**

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.
2. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.
3. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych.

#### **Czas realizacji działań:**

Działania ciągłe w latach 2017 – 2023.

#### **Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:**

Burmistrz Miasta, Rada Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego.

#### **Partnerzy w realizacji działań:**

Powiatowy Urząd Pracy, szkoły ponadgimnazjalne, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza miasta, organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej, kościół, społeczność lokalna.

### **Źródła finansowania działań:**

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

### **Wskaźniki monitoringowe:**

- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w mieście, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną oraz liczba osób objętych kontraktami socjalnymi, liczba planowanych i wykonywanych eksmisji,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia, ubóstwa i bezdomności,
- liczba nowych podmiotów gospodarczych,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba programów wsparcia zagrożonych i dotkniętych ubóstwem oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba opracowanych i realizowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie,
- liczba lokali socjalnych.

### **Prognoza zmian:**

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych,
- spadku liczby osób bezrobotnych,
- wzrostu liczby inwestorów i podmiotów gospodarczych,
- zwiększenia liczby osób wychodzących z bezdomności.

### **Cel strategiczny 2 :**

**Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.**

#### **Cele operacyjne:**

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.

2. Pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia.
3. Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

**Kierunki działań do celów operacyjnych 1 – 3 :**

1. Promowanie w mieście prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich (np. w ramach „Szkoły dla rodziców”).
2. Realizowanie zadań gminy z zakresu wspierania rodziny w tym w formie organizacji placówek wsparcia dziennego.
3. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo – wychowawczą.
4. Udzielanie przez MOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz pomocy państwa w wychowaniu dzieci.
5. Zwiększenie dostępności dla rodzin oraz osób samotnie wychowujących dzieci wsparcia psychologiczno – pedagogicznego, prawnego i socjalnego.
6. Opracowywanie i realizowanie programów edukacyjnych i profilaktycznych służących przeciwdziałaniu i zapobieganiu problemom rodzin, dzieci i młodzieży.
7. Aktywizacja dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym sportowo – rekreacyjnych i kulturalnych. rozbudowę infrastruktury sportowo – rekreacyjnej, organizowanie wypoczynku.
8. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
9. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez stałą współpracę placówek oświatowo – wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, straży miejskiej, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

**Czas realizacji działań:**

Działania ciągle w latach 2017 – 2023.

**Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:**

Burmistrz Miasta, Rada Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo – rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego, Straż Miejska.

**Partnerzy w realizacji działań:**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, specjaliści, szkoły ponadgimnazjalne, placówki służby zdrowia, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej, kościół, KCK, KCSiR, organizacje pozarządowe.

#### **Źródła finansowania działań:**

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

#### **Wskaźniki monitoringowe:**

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym,
- liczba zrealizowanych programów edukacyjnych i profilaktycznych.

#### **Prognoza zmian:**

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających.

#### **Cel strategiczny 3 :**

**Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.**

#### **Cele operacyjne:**

1. Usprawnianie i aktywizacja osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

#### **Kierunki działań do celów operacyjnych 1 – 2 :**

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
2. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i niepełnosprawnym.



3. Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno – społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek w formie ośrodka wsparcia Dziennego Domu „Senior+”.
4. Tworzenie w mieście grup samopomocowych dla osób starszych i niepełnosprawnych, inicjowanie pomocy sąsiedzkiej.
5. Podejmowanie współpracy z PCPR, PUP i PFRON w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy likwidacji barier architektonicznych, zapewnieniu dostępu do usług rehabilitacyjnych, zaopatrzeniu w niezbędny sprzęt, zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.
6. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

**Czas realizacji działań:**

Działania ciągłe w latach 2017 – 2023.

**Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:**

Burmistrz Miasta, Rada Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne.

**Partnerzy w realizacji działań:**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, szkoły ponadgimnazjalne, placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej, kościoły, społeczność lokalna.

**Źródła finansowania działań:**

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

**Wskaźniki monitoringowe:**

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych beneficjentów objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi,

- liczba klas integracyjnych oraz liczba osób do nich uczęszczających,
- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych,
- liczba osób korzystających z usług rehabilitacyjnych,
- liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

#### **Prognoza zmian:**

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym,
- wzrostu liczby osób niepełnosprawnych objętych pomocą i wsparciem.

#### **Cel strategiczny 4 :**

**Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.**

#### **Cele operacyjne :**

1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

#### **Kierunki działań do celu operacyjnego 1 :**

1. Promowanie zdrowego stylu życia.
2. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców.
3. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.
4. Umożliwienie powstawania nowej infrastruktury w zakresie służby zdrowia.

#### **Kierunki działań do celu operacyjnego 2 :**

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomani i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.
3. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
4. Opracowanie i realizacja miejskiego programu przeciwdziałania narkomanii.

5. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Realizacja miejskiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

**Szczegółowe działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zawiera stanowiący załącznik do strategii miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.**

**Czas realizacji działań:**

Działania ciągłe w latach 2017 – 2023.

**Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:**

Burmistrz Miasta, Rada Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym, grupy samopomocowe, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki wsparcia dziennego, Straż Miejska.

**Partnerzy w realizacji działań:**

Placówki służby zdrowia, poradnie leczenia uzależnień, specjaliści, szkoły ponadgimnazjalne, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, inne ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej, kościoły, społeczność lokalna.

**Źródła finansowania działań:**

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

**Wskaźniki monitoringowe:**

- liczba przedsięwzięć dotyczących zdrowego stylu życia,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba sporządzonych Niebieskich Kart.

**Prognoza zmian:**

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie zdrowego stylu życia mechanizmów uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zmniejszenia skali oraz skutków przemocy w rodzinie.

**Cel strategiczny 5 :**

**Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w mieście.**

**Cele operacyjne:**

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

**Kierunki działań do celów operacyjnych 1 – 2 :**

1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
2. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont ulic, budowę chodników, przejść dla pieszych i modernizację oświetlenia, budowę parkingów i bezpiecznych placów zabaw.
3. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno – edukacyjnych w placówkach oświatowych – włączanie w ich realizację policjantów i strażników miejskich.
4. Podejmowanie w mieście przedsięwzięć edukacyjno – informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
5. Monitorowanie miejsc publicznych w mieście.
6. Podejmowanie przez jednostki miasta i jego mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym, policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.

**Czas realizacji działań:**

Działania ciągłe w latach 2017 – 2023.

**Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:**

Burmistrz Miasta, Rada Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo – rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego, Straż Miejska.

**Partnerzy w realizacji działań:**

Placówki ponadgimnazjalne, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, społeczność lokalna, organizacje pozarządowe

**Źródła finansowania działań:**

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

**Wskaźniki monitoringowe:**

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno – edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno – informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze,
- stopień poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

**Prognoza zmian:**

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drogach i osiedlach mieszkaniowych.

**Cel strategiczny 6 :**

**Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.**

**Cele operacyjne:**

1. Wzmacnianie kadry pomocy społecznej.
2. Wyzwalanie aktywności obywatelskiej.
3. Wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców.

**Kierunki działań do celów operacyjnych 1 – 3 :**

1. Podnoszenie kwalifikacji przez kadrę pomocy społecznej.

2. Zachęcanie mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych.
3. Wspieranie organizacji pozarządowych.
4. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego (także o zasięgu ponadgminnym).
5. Wspieranie lokalnych organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet miasta źródeł finansowania.
6. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

**Szczegółowe działania w zakresie współpracy samorządu miasta z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego zawarte są w rocznym programie współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami ustawowo uprawnionymi do prowadzenia działalności pożytku publicznego.**

#### **Czas realizacji działań:**

Działania ciągłe w latach 2017 – 2023.

#### **Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:**

Burmistrz Miasta, Rada Miejska, jednostki organizacyjne miasta, w tym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

#### **Partnerzy w realizacji działań:**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, kościół, społeczność lokalna.

#### **Źródła finansowania działań:**

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

#### **Wskaźniki monitoringowe:**

- liczba pracowników socjalnych,
- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba inicjatyw społecznych,
- liczba projektów realizowanych w obszarze pomocy społecznej,

- liczba wspólnych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów społecznych,
- liczba wspieranych przez samorząd miasta organizacji pozarządowych,
- liczba wolontariuszy.

### **Prognoza zmian:**

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- zwiększenia jakości świadczonych usług,
- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z sektorem pozarządowym.

## **2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI**

Koordinatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kwidzyna na lata 2017 – 2023 będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie. Działania te będą podejmowane przez wskazane powyżej podmioty.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez Koordynatora Zespołu ds. Społecznych. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Koordinator opiniuje poziom wdrożenia zapisów strategicznych. Zawartą w nim ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w mieście przekaze Burmistrzowi.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Ocena założeń strategicznych będzie prowadzona na podstawie danych statystycznych, informacji własnych, sprawozdań i innych dostępnych źródeł przekazanych do koordynatora strategii przez osoby, instytucje, organizacje pozarządowe i inne podmioty biorące udział w realizacji wyznaczonych celów.

### **3. PROGRAMY**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kwidzyna będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru.

#### **3.1. INTEGRALNE PROGRAMY STRATEGII**

Integralną częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kwidzyna na lata 2017 – 2023 stanowią następujące programy:

- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Roczny Program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami ustawowo uprawnionymi do prowadzenia działalności pożytku publicznego.
- Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017.
- Miejski Program przeciwdziałania Narkomanii.
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Kwidzyn na lata 2015 – 2020.

### **IV. UWAGI KOŃCOWE**

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kwidzyna na lata 2017 – 2023 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd miasta i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w mieście. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.



## **SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW**

### **Diagramy:**

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

### **Mapy:**

Mapa 1. Położenie na mapie powiatu kwidzyńskiego

Mapa 2. Położenie na mapie województwa pomorskiego

### **Tabele:**

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w mieście w 2015 r.

Tabela 2. Wybrane inwestycje zrealizowane w mieście w latach 2014 – 2016

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2013 – 2015

Tabela 4. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2013 – 2015

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności miasta w latach 2013 – 2015

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w mieście w latach 2013 – 2015

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w mieście w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) z końcem 2015 r.

Tabela 8. Bezrobotni w mieście według płci w latach 2013 – 2015 (stany na dzień 31 grudnia)

Tabela 9. Stopa bezrobocia w mieście, powiecie, województwie i w kraju latach 2013 – 2015 (stany na dzień 31 grudnia)

Tabela 10. Bezrobotni w mieście na koniec 2015 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

Tabela 11. Bezrobotni w mieście na koniec 2015 r. według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

Tabela 12. Infrastruktura mieszkaniowa Miasta Kwidzyna w latach 2013 – 2015

Tabela 13. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2013 – 2015

Tabela 14. Dodatki energetyczne przyznane w mieście w roku 2014 i 2015

Tabela 15. Liczba rodzin bezdomnych objęta pomocą MOPS w Kwidzynie w latach 2014 – 2016

Tabela 16. Liczba osób bezdomnych objęta pomocą w formie schronienia w Schronisku dla osób bezdomnych w Wielu w latach 2014 – 2016

Tabela 17. Liczba osób bezdomnych przebywających w Hostelu „AGAPE” w latach 2015 – 2016

Tabela 18. Placówki prowadzące opiekę nad dzieckiem do lat 3 w 2016 r. – Żłobki

Tabela 19. Placówki oświatowo – wychowawcze w mieście w roku szkolnym 2015/2016

Tabela 20. Placówki kulturalne w mieście w 2015 r.

Tabela 21. Środki finansowe przeznaczone w mieście na dożywianie w latach 2014 – 2016

Tabela 22. Dzieci objęte dożywianiem w szczególnie uzasadnionych przypadkach w latach 2014 – 2016, bez ustalenia sytuacji rodziny oraz wydania decyzji administracyjnej

Tabela 23. Zasiłki celowe na pokrycie pobytu dziecka w żłobku i przedszkolu w latach 2013 – 2015

Tabela 24. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z miasta uczęszczających do szkół podstawowych

Tabela 25. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z miasta uczęszczających do szkół gimnazjalnych

Tabela 26. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z miasta w 2015 r.

Tabela 27. Wybrane przestępstwa stwierdzone w mieście w 2015 r.

Tabela 28. Zdarzenia mające wpływ na poczucie bezpieczeństwa w mieście w 2015 r.

Tabela 29. Stan zatrudnienia w MOPS w Kwidzynie na koniec 2016 r.

Tabela 30. Wykształcenie kadry MOPS w Kwidzynie na koniec 2016 r.

Tabela 31. Środki finansowe wydatkowane przez MOPS na pomoc mieszkańcom miasta w latach 2014 – 2016

Tabela 32. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2014 – 2016

Tabela 33. Osoby, którym udzielono pomocy i wsparcia w latach 2013 – 2016

Tabela 34. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej, którym przyznano świadczenie – kobiety

Tabela 35. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej, którym przyznano świadczenie – mężczyźni

Tabela 36. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2014 – 2016

Tabela 37. Formy wsparcia udzielanego przez MOPS w latach 2014 – 2016

Tabela 38. Dane statystyczne dotyczące pracy z rodziną w latach 2014 – 2016

Tabela 39. Świadczenia wypłacone w 2016 r.

Tabela 40. Dodatki do zasiłku rodzinnego wypłacone w roku 2016 r.

Tabela 41. Świadczenia wychowawcze (500+) wypłacone w roku 2016 r.

Tabela 42. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych w 2016 r.

Tabela 43. Działalność PCPR w odniesieniu do ludności miasta w latach 2013 – 2015

Tabela 44. Niepełnosprawni według ekonomicznych grup wieku

Tabela 45. Liczba wydanych orzeczeń w latach 2014 – 2015 dla mieszkańców Kwidzyna

Tabela 46. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Tabela 47. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w mieście w latach 2014 – 2016

Tabela 48. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność MKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście w latach 2014 – 2016

Tabela 49. Jednostki i grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie w mieście

Tabela 50. Programy profilaktyczne realizowane i finansowane ze środków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kwidzynie w latach 2014 – 2016

Tabela 51. Dotacje udzielane z budżetu miasta dla organizacji pozarządowych w 2016 r.

Tabela 52. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w mieście w 2015 r.

Tabela 53. Jednostki wsparcia spoza miasta, z ofert, których korzystali jego mieszkańcy w 2015 r.

### **Wykresy:**

Wykres 1. Bezrobotni w mieście według płci w latach 2013 – 2015 (stany na dzień 31 grudnia)

Wykres 2. Stopa bezrobocia w mieście, powiecie, województwie i w kraju w latach 2013 – 2015 (według stanu na dzień 31 grudnia)

Wykres 3. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców miasta

Wykres 4. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w mieście

Wykres 5. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najbardziej niezadowolająca

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w mieście?

Wykres 7. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo – wychowawczych w mieście?

Wykres 8. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w mieście?

Wykres 9. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo – rekreacyjnych w mieście?

Wykres 10. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Wykres 11. Płeć osób ankietowanych

Wykres 12. Wykształcenie osób ankietowanych

Wykres 13. Wiek osób ankietowanych

Wykres 14. Dochody na jedną osobę w rodzinie